

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยจะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือที่เรียกชื่อเป็นทางการว่า ASEAN Economic Community (AEC) ในปี 2558 ซึ่งถือได้ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นการรวมประเทศ 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) เป็นเขตเศรษฐกิจเดียวกัน ปรากฏการณ์ AEC จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ พลเมืองของแต่ละประเทศจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยว โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และที่สำคัญอย่างยิ่งกฎบัตรประชาคมอาเซียนข้อ 34 ที่บัญญัติว่า “The working language of ASEAN should be English” การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่าง ประเทศสมาชิกในสังคมอาเซียน การศึกษาแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 220)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของ เยาวชน และคนทำงานในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นว่าพลเมืองทุกคนในประเทศต้องใช้ภาษาอังกฤษในการ สื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ (สมเกียรติ อ่อนวิมล , มปป.) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ เป็น ภาษากลางของโลก และมนุษยชาติ เป็นภาษาที่มนุษย์บนโลกใช้ติดต่อระหว่างกันเป็นหลัก ไม่ว่าจะแต่ละคนจะใช้ ภาษาอะไรเป็นภาษาประจำชาติ เมื่อต้องติดต่อกับคนอื่นที่ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ทุกคนจำเป็นต้องใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ และเมื่ออาเซียนกำหนดให้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทำงาน (working language) ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ใน สถานการณ์จริง เพราะฉะนั้นทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นประตูไปสู่อาชีพการงานที่ก้าวหน้าในอาเซียน

นอกจากการให้ความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถทางภาษาอังก ฤษแล้ว การสร้างความ ตระหนักให้คนไทยได้เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตของตนเป็นสิ่งที่เรา ทุกคนควรหันมาให้ความสำคัญ เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ เราทุกคนในฐานะ คนไทยจึงต้องมีการตื่นตัวและหันมาให้ความสำคัญ ทั้งการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อันทรงคุณค่า ของไทยให้คงอยู่สืบไป เราจำเป็นต้องสร้างพลังของความรักและหวงแหนวัฒนธรรมไทยขึ้นมาโดยการให้ วัฒนธรรมประเพณีเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม โดยการเชื่อมระหว่างวัฒนธรรมกับ เศรษฐกิจหรือการทำมาหากินให้ มีความสัมพันธ์กัน ปลูกฝังวัฒนธรรมประเพณีให้กับเด็ก ให้การศึกษา ฝึกอบรมเยาวชนให้ตระหนักถึงคุณค่าและมีความรู้ความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ใน ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวอันทรงคุณค่าของไทยกับนานาชาติอารยประเทศ สนับสนุนการจัด

กิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น การส่งเสริมให้นักเรียนได้มีกิจกรรมเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนของตนก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยสืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนให้คงอยู่สืบไป

ปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ในขณะนี้คือความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทยที่ไม่สามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง จาก ข่าวการศึกษา เกี่ยวกับผลการสำรวจทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กนักเรียนใน 44 ประเทศทั่วโลก โดยสถาบันสอนภาษาอังกฤษนานาชาติ Education First (EF 2012) พบว่าทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยอยู่ในอันดับที่ 42 และอยู่ในกลุ่มที่ทักษะต่ำกว่าระดับมาตรฐานมาก ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในกลุ่มนี้เช่นกันก็คืออินโดนีเซียและเวียดนามแต่ก็ยังอยู่ในอันดับที่ดีกว่าไทย ในขณะที่ประเทศมาเลเซียพัฒนาก้าวขึ้นไปอยู่ในอันดับที่ 9 โดยอยู่ในกลุ่มทักษะภาษาอังกฤษสูงในขณะที่เขตปกครองพิเศษฮ่องกง ประเทศเกาหลี และญี่ปุ่น อยู่ในอันดับที่ 12-14 ตามลำดับ โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มทักษะปานกลาง

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมายังไม่ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามสภาพของแต่ละท้องถิ่นอย่างจริงจัง โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่นซึ่งมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมต่างกัน แต่ผู้เรียนในทุกภูมิภาคกลับต้องเรียนหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาแกนกลางซึ่งถูกกำหนดจากส่วนกลางเช่นเดียวกันหมด ส่งผลให้ผู้เรียนขาดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร หลักสูตรควรขึ้นอยู่กับท้องถิ่นและท้องถิ่นควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาตามมาตรฐานที่ส่วนกลางกำหนด พร้อมทั้งจัดทำและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันและการนำความรู้ที่ได้รับในห้องเรียนไปปรับใช้ในชีวิ ตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 5)

จากนโยบายดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เริ่มโครงการวิจัยร่วมกับชุมชนโดยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเพื่อดำเนินการพัฒนาศักยภาพของชุมชน 20 ตำบล ในอำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่กำลังเกิดขึ้นในบริบท AEC ในอนาคตอันใกล้ และในเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลคือเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่าผู้บริหารต่างให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนาศักยภาพของครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนของตนดังคำสัมภาษณ์ของ วรงค์ เวชประเสริฐ (2555, กรกฎาคม 22) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเชิงเลนนครไจราษฎร์ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม กล่าวว่า “โรงเรียนวัดเชิงเลนฯ กำลังดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในโรงเรียนเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมและจัดตั้งโรงเรียนเป็นศูนย์อาเซียนศึกษาในเขตพื้นที่ ตำบลบางช้าง และกำลัง

ดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อเตรียมความพร้อมดังกล่าว ” นอกจากนี้เขตพื้นที่ในตำบลบางช้างมีแหล่งข้อมูลท้องถิ่นที่น่าสนใจทั้งในด้านการท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ที่สามารถดึงดูดชาวต่างชาติ ให้เข้ามาท่องเที่ยวและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนได้ในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพชุมชนในท้องถิ่นตำบลบางช้าง โดยเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของเยาวชนในชุมชนตำบลบางช้างให้สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชาวต่างชาติได้จึงเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษ เรื่อง “ท้องถิ่นศึกษา ตำบลบางช้าง ” เนื่องจากในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง มีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตที่สมควรได้รับการสืบทอดให้เป็นที่รู้จักในสังคมอาเซียน โดยให้เยาวชนสามารถเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในท้องถิ่นของตนโดยการผสมผสานเข้ากับการเรียนการสอนทั้งรายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน และสร้างความตระหนักให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจ ห่วงแหนวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนของตนสืบไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมต่อการพัฒนาทักษะการฟัง-พูด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเชิงเลน (นครไจราษฎร์)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อบทเรียนที่สร้างขึ้น

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากร

นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำนวน 11 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 โรงเรียนคือโรงเรียนวัดเชิงเลน (นครไจราษฎร์) ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีพของชุมชน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมที่สร้างขึ้น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนและครูที่มีต่อบทเรียนที่สร้างขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษหมายถึง บทเรียนเกี่ยวกับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของชุมชน ตำบลบางช้างที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากบุคลากรในชุมชนของนักเรียนและนำมาเขียนเป็นความเรียงภาษาไทยแล้วคัดเลือกบทความที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเป็นบทเรียนภาษาไทย ประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ 1. ช่างตีมีด 2. ตำนานกุยฮ่ายสามพราน 3. ฝรั่งหล่นได้ต้น และ 4. อร่อยทุกรั่ว (พริกแกงคั่ว) หลังจากนั้นนำความเรียงที่นักเรียนเขียน และบทเรียนภาษาไทยมาคัดเลือกหัวข้อที่น่าสนใจและเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารของนักเรียนเพื่อจัดทำเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 4 บทเรียน ได้แก่ 1. Such a Yummy Chinese Chives! 2. Such a Crispy Kanom DokJok! 3. What's a Big Guava! 4. That Soil is Very Rich!

2. นักเรียน หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนวัดเชิงเลน (นครไจราชูฎร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

3. ความสามารถในการฟัง -พูดภาษาอังกฤษ หมายถึงความสามารถในการฟังและพูดให้ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนบางช้างได้ จากการสัมภาษณ์นักเรียน และจากคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบ หลังเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น

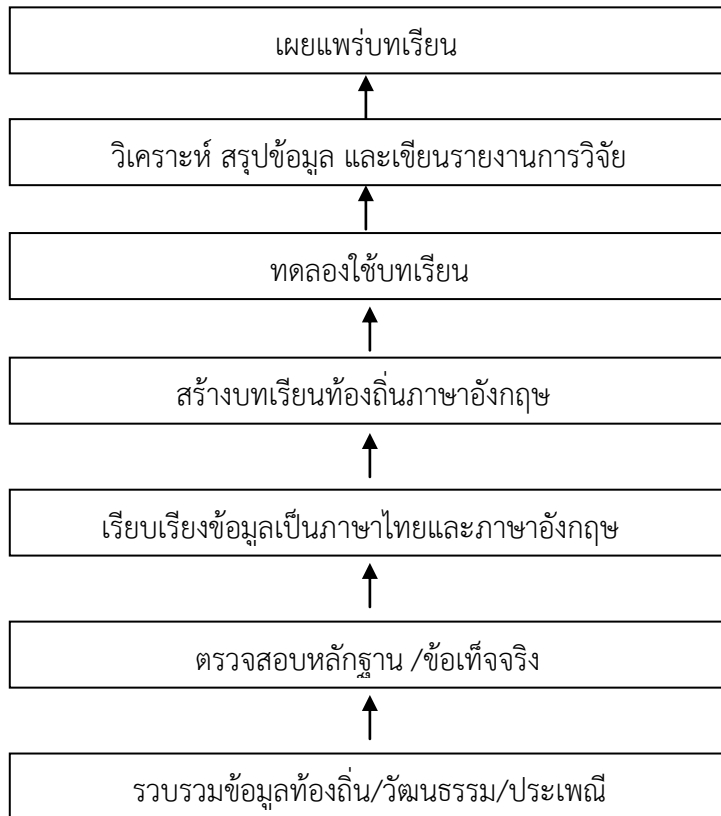
4. ความพึงพอใจของนักเรียนและครูหมายถึงความพึงพอใจของนักเรียนและครูหลังได้รับการเรียนการสอนจากบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร 3 ขั้นตอนคือขั้น presentation stage, practice stage, และ production stage

5. แบบทดสอบทักษะฟัง -พูด หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทางการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับโรงเรียนในกลุ่มพื้นที่อื่นที่มีวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
2. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการฟังและพูดทางภาษาอังกฤษและสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนได้
3. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการหาข้อมูลจากท้องถิ่นของตน ทำให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม / สารสนเทศ ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้เรียบเรียงตามลำดับดังนี้

1. **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**
 - 1.1 ขอบข่ายเนื้อหาของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.5 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. **การพัฒนานบทเรียนภาษาอังกฤษ**
3. **การสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษ**
 - 3.1 การสอนทักษะการฟัง
 - 3.2 การสอนทักษะการพูด
 - 3.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
 - 3.4 การสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษ
 - 3.5 การทดสอบทักษะการฟัง
 - 3.6 การทดสอบทักษะการพูด
4. **การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Teaching)**
 - 4.1 แนวคิดเรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 4.2 หลักในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 4.3 ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 4.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
5. **งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**
 - งานวิจัยภายในประเทศ
 - งานวิจัยต่างประเทศ

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางยังมีข้อบกพร่องบางประการ เช่น ความไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ชุมชน วัฒนธรรมประเพณี อาชีพ และค่านิยม ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจที่จะศึกษาเพราะเป็นเรื่องไกลตัว จึงทำให้ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และ ชุมชนซึ่งเป็นความมุ่งหมายในการปฏิรูปการศึกษา มีสาระสำคัญระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ .ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 12 - 16) ในมาตรา 27 ที่มีสาระสำคัญ สรุปได้ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ”

1.1 ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

สำหรับในส่วนของขอบข่ายเนื้อหาสาระตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้กำหนดในมาตรา 23 ว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ทั้งนี้ จากสาระสำคัญในมาตรา 28 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้ระบุไว้ว่า หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม และตามความในมาตรา 29 มีสาระสำคัญระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน มีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการ ต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

จากความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในเรื่องของหลักสูตรมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะ การจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการ ประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามบทบัญญัติของกฎหมาย ดังกล่าว ดังนั้น ครูอาจารย์ในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ การจัดการศึกษา สามารถดำเนินไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้ต่อไป

1.2 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 107 - 108) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงาน และบุคคลในท้องถิ่น จัดให้แก่ ผู้เรียนตาม สภาพ และความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ คำว่า ท้องถิ่น มีความหมายใน 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ท้องถิ่น หมายถึง ชุมชน ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานนั้นตั้งอยู่อาจเป็นชุมชน ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภาคภูมิศาสตร์ก็ได้ และทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นอยู่หรือกำลังเกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของประวัติศาสตร์ความเป็นมา ที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ประการที่สอง ท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษาหรือ หน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาในชุมชนนั้นๆ โดยชุมชนทุกระดับสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541 : 2) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นว่า หลักสูตร ท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนหรือสร้างจากหลักสูตรแกนกลาง ที่ปรับให้เข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียน ตามท้องถิ่นต่างๆ หรือสร้างจากเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ที่มี ผลกระทบต่อผู้เรียนหลักสูตรท้องถิ่นต้องสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นนี้ เน้นการเรียนรู้อัตนวิสัยของตนเอง เพื่อการปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ การใช้เทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลในการเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง สามารถนำเอาความรู้ไป ใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวและท้องถิ่นได้

นิคม ชมพูนุท (2542 : 13) และมานิต สิทธิสาร (2543 : 39) ได้ให้ความหมาย ของการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นไว้สอดคล้องกันว่า หมายถึง การที่ท้องถิ่น ปรับปรุง ขยาย หรือเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา

สาระ สื่อการเรียนการสอน แผนการสอนสู่การเรียนรู้ การสอน กำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการเฉพาะท้องถิ่น โดยสัมพันธ์กับหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท

จากความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ภูมิปัญญาที่จัดให้สอดคล้อง กับสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนและชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

1.3 ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าว บุญมี เณร ยอด (ม.ป.ป. : 49) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศได้ คือ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น สิ่งสำคัญคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และอาชีพของแต่ละท้องถิ่น การให้การศึกษที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้เพราะหลักสูตรจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นตามสภาพ เป็นการสอนในสิ่งที่ไกลตัว มีโอกาสที่จะศึกษาสิ่งรอบตัวน้อยมาก ไม่เกิดความภูมิใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ทั้งนี้ ใจทิพย์ เชื้อร ตนพงษ์ (2539 : 109 - 110) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ถึงแม้จะมีหลักสูตรแกนกลางแล้ว แต่ยังมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมไว้อย่างกว้าง เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่วไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดสาระความรู้จากสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ได้

3. ทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาชาวบ้านของไทย มีอยู่เป็นจำนวนมาก หลักสูตรแกนกลางไม่สามารถนำเอา ทรัพยากรท้องถิ่นนั้นมาใช้ประโยชน์ได้ แต่หลักสูตรระดับท้องถิ่นสามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรียนการสอนได้

นอกจากนี้ วิชัย ประสิทธิ์วิฑูฒิเวช (2542 : 135) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทที่พัฒนาในระดับชาติ มีการกำหนดองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมในลักษณะกว้าง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์บางอย่างไม่สามารถประมวลรายละเอียดตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น บางเนื้อหาสาระไม่อาจสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

ทั้งนี้ กรมวิชาการ (2542 : 26) ได้สรุปถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น เนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้

1. การใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศ ย่อมไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เป็นอยู่
2. ทำให้ละเลยต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งอันพึงอนุรักษ์ของท้องถิ่นทำให้มีการเสื่อมลงสิ่งที่มีค่าของท้องถิ่น
3. ไม่เป็นการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ด้าน การผลิต อาชีพ บางท้องถิ่นอาจมีปัญหาแตกต่างกันออกไป เช่น โรคภัยไข้เจ็บ แทนที่การศึกษาจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวกลับจะส่งเสริมให้คนได้บัณฑิตเพื่อการศึกษาต่อที่สูงขึ้น

จากแนวคิด และทัศนะดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการ เพราะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับท้องถิ่น เป็นการนำการพัฒนาสู่ชุมชนที่สนองต่อความต้องการและสภาพของชุมชนและผู้เรียน ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจ ในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำเอาภูมิปัญญา องค์ความรู้ และทรัพยากรของท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด

1.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การดำเนินงานต้องมีระบบ และเป็นขั้นตอน ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวทางกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2540 : 51 – 53) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงาน โดยเลือกบุคคลซึ่งมีความสามารถ และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน
2. ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลอาจใช้วิธีการวิจัย สัมภาษณ์ ประชุม สัมมนาหรือวิธีการอื่นๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง
3. การกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา กลุ่มประสบการณ์ ครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการ
4. จัดทำเอกสารหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตร โดยพิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบต่างๆ จากนั้นนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ศึกษาผลการทดลองใช้และร่วมกันวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง
6. เสนอขออนุมัติ ใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามระเบียบและขั้นตอนที่กำหนด

7. การนำหลักสูตรไปใช้ ในระหว่างการใช้หลักสูตร ส่วนที่สำคัญมากในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การนิเทศ และติดตามผล

8. การประเมินผลหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไข เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตร จะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขั้นตอนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้น ทาบา (Taba, 1962 : 12) เสนอแนวคิดการ พัฒนาหลักสูตรแบบรากหญ้า (grass - roots) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. วินิจฉัยความต้องการ โดยสำรวจความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม
2. กำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนและมีความเข้าใจตรงกันตามที่สังคมต้องการ
3. การเลือกเนื้อหาสาระที่ต้องการนำมาสอนให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม
4. จัดเนื้อหาสาระ โดยจัดระเบียบ จัดลำดับของเนื้อหาสาระที่คัดเลือกไว้แล้วในขั้นตอนที่ 3
5. เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ โดยคัดเลือกประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการนำมาเสริมเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ที่กำหนด
7. การตัดสินใจว่าเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้จะอะไรที่จะต้องประเมินผลว่าได้มีการเรียนรู้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด พร้อมกำหนดวิธีการประเมินผล
8. ตรวจสอบความสมดุล ของลำดับขั้น รูปแบบการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการนำไปทดลองใช้
9. นำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยงตรงและประสิทธิภาพ ตลอดจนกำหนดระดับความสามารถที่ต้องการของผู้เรียน
10. การปรับปรุงและแก้ไข หลังจากการทดลองใช้ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยพิจารณาถึงหลักการและทฤษฎีในการกำหนดโครงสร้างบนพื้นฐานที่สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมได้
11. การพัฒนากรอบโครงสร้างเป็นการตรวจสอบเพื่อความสมบูรณ์ของขอบข่ายและความเหมาะสมของลำดับเนื้อหาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา
12. นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนด

การดำเนินการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นในระดับรากหญ้า ไทเลอร์ (Tyler. 1949 : 3) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า ต้องศึกษาข้อมูลจาก 3 แหล่ง คือ สังคม ผู้เรียน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา หลังจากนั้นนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายชั่วคราว จุดมุ่งหมายชั่วคราว ที่ได้จาก 3 แหล่งข้อมูล จะถูกกลั่นกรองโดยทฤษฎีการเรียนรู้ และปรัชญา เพื่อตัดทอนจุดมุ่งหมายที่สำคัญน้อยหรือไม่จำเป็นออกไป ซึ่งจะได้จุดมุ่งหมายที่แท้จริง จึงกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้าย

จากหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนกระบวนการของ ทาบ่า (Taba) และไทเลอร์ (Tyler) เป็น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบบรากหญ้า จากระดับล่างสู่บน (Bottom – up) มีลักษณะเป็นแบบนิรนัย (deductive) ซึ่งเริ่มต้นด้วยการลงมือพัฒนาหลักสูตร นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากองค์ประกอบหลักของแหล่งข้อมูลได้แก่ สังคมชุมชน ผู้เรียน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา โดยการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของชุมชนและผู้เรียน วิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทฤษฎีและปรัชญาการศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนา หลักสูตร

2. การพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร

3. ประเมินโครงสร้างหลักสูตร พร้อมปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. ทดลองใช้หลักสูตร พร้อมปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. ติดตามผลและประเมินผล พร้อมปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เลอร์, อเล็กซานเดอร์ และ ลูวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 42 – 44) กล่าวว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรควรประกอบด้วย ผู้เรียน ครู บุคคลจากภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และการประเมินผล นักการศึกษา ภายในชุมชน ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับโบแชมป์ (Bochamp, 1981 : 145 – 151) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรควรประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กิจกรรม นักวิจัยด้านหลักสูตร ครู ศึกษานิเทศก์ ครู พิเศษ นักบริหาร ตัวแทนประชาชน และผู้เรียน นอกจากนี้ รัตนะ บัวสนธ์ (2535 : 6) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย ดังนี้

1. บุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้เรียน

2. บุคลากรภายนอกสถานศึกษา ได้แก่

2.1 บุคลากรจากสถานศึกษา เช่น นักวิจัย นักพัฒนาหลักสูตร

2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ เช่น ผู้บริหาร นักวิชาการ

ศึกษานิเทศก์

2.3 เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครอง เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

2.4 ตัวแทนประชาชนในชุมชน

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นและสำคัญที่ต้องมีการดำเนินการ เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของ ชุมชนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจ ในก ารพัฒนาตนเองและ สามารถนำเอาภูมิปัญญา องค์ความรู้และทรัพยากรของท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด ทั้งนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยสรุป 4 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจ และศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การปรับปรุงหลักสูตร

1.5 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตร มีรูปแบบหลายรูปแบบ และหลายขั้นตอน รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพราะรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรมีความสะดวก และสำเร็จลุล่วงรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องมีการเลือกหรือปรับใช้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิต และสังคมของผู้ใช้ หลักสูตร โดยแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรนั้น มีหลายรูปแบบ ได้แก่

ไทเลอร์ (Tyler, 1949: 1) ได้ให้แนวคิดในวางแผนโครงสร้างหลักสูตร โดยใช้วิธี Means - Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรและการสอน ที่เน้นการตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้ผู้เรียน
2. มีประสบการณ์การศึกษาอะไร บ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
4. จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไรจึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากคำถาม ทั้ง 4 ข้อ ชี้ให้เห็นว่า การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร ต้องคำนึงถึงการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดประสบการณ์ทางการศึกษา การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน และการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมาย ไทเลอร์ ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ต่างๆว่า นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป (General Objectives) โดยศึกษาข้อมูล 3 แหล่ง คือ เนื้อหาวิชาจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลผู้เรียน และข้อมูลสังคม จุดประสงค์ทั่วไปนี้ จะเป็นจุดประสงค์ชั่วคราว (Tentative Objectives) จากจุดประสงค์ชั่วคราว จะถูกกลั่นกรอง จากข้อมูลด้านปรัชญาการศึกษา ปรัชญาสังคม ที่สถานศึกษายึดถืออยู่ และด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งจะตัดทอนจุดประสงค์ที่ไม่จำเป็นออก และทำให้จุดประสงค์มีความชัดเจนขึ้น จุดประสงค์ที่ได้นี้จะจะเป็นจุดประสงค์ที่แท้จริงในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงเลือกและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้หรือประสบการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้น และกำหนดการประเมินผลหลักสูตร

เซย์เลอร์อเล็กซานเดอร์และลูวิส (Saylor, Alexander and Lewis, 1981: 28 - 39) ได้เสนอรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอน รายละเอียดในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต (Goals, Objectives and Domains) นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายในแต่ละประเด็นควรบอกถึงขอบเขตของหลักสูตร เซย์เลอร์อเล็กซานเดอร์และเลวิส ได้เสนอขอบเขตที่สำคัญ 4 ขอบเขต ได้แก่ พัฒนาการส่วนบุคคล (Personal Development) มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation) ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

(Continued Learning Skills) และความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) ทั้งนี้ อาจจะมีขอบเขตที่สำคัญอื่นๆอีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรสามารถพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และลักษณะของสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต จะถูกคัดเลือกจากการพิจารณาตัวแปรภายนอก (External Variables) อย่างรอบคอบ ได้แก่ ทักษะและความต้องการของสังคม ข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัย ปรวิษญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) หลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ เลือก ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ รูปแบบหลักสูตรที่เลือกแล้ว ควรให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่างๆของสังคม และปรวิษญา การศึกษา

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบของหลักสูตรแล้ว เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรวางแผน และจัดทำแผนการสอนในรูปแบบต่างๆ โดยเลือกวิธีการสอน และวัสดุสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้

4. การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation) การประเมินผลหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตร และครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถ ตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร คือ สามารถบอกได้ว่าหลักสูตรบรรลุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลหลักสูตรควรเน้นการประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลจากการประเมินจะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้ว่า จะใช้หลักสูตรนี้ต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขหรือควรยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว

โอลิวา (Oliva, 1992 : 171 - 175) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร โดยเสนอองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร 12 องค์ประกอบ และมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ปรวิษญา และหลักจิตวิทยาการศึกษาซึ่งเป้าหมายนี้เป็นความเชื่อที่ได้มาจากความต้องการของสังคม และผู้เรียน
2. วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา
3. กำหนดจุดจุดหมายของหลักสูตร
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
5. จัดโครงสร้างของหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้
6. กำหนดจุดจุดหมายของการเรียนการสอน
7. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

8. เลือกยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอน
9. เลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
10. นำยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอนไปใช้
11. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
12. ประเมินผลหลักสูตร

จากแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ โดยในแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมเพื่อการจัดทำหลักสูตร ให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน สภาพการณ์ของสังคม จากรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรข้างต้น ในภาพรวมมีความคล้ายคลึงกัน ต่างกันเพียงในรายละเอียด ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีขั้นตอนหลักในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนได้แก่

1. การศึกษาความต้องการของผู้เรียน สังคมชุมชน เนื้อหาวิชา รวมทั้งปรัชญาทางการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา รวมทั้งกฎเกณฑ์ข้อระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพทั่วไปก่อนการพัฒนาหลักสูตร
2. กำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การวัดผลและประเมินผล

2. การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น

ปวรารีย์ เรืองมณี (2549, หน้า 9) สรุปการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น หมายถึง เอกสารที่ประกอบด้วยหลักสูตรแม่แบบซึ่งกำหนดไว้ ตฤประสงค์การสอน แผนการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น แล้วนำมาสร้างเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
2. ศึกษาเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น
3. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
4. ศึกษาทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. กำหนดเนื้อหา แบ่งเนื้อหาตามลำดับบทเรียน

6. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
7. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้

บรินตัน, สโนว์ และ เวสเช่ (Brinton, Snow และ Wesche, 1989) ได้ให้ความรู้ถึงวิธีสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาว่าเป็นการสอนที่ประสานเนื้อหาเข้ากับวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนจะฝึกให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาโดยใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือ ใช้เนื้อหา กำหนดรูปแบบของตัวภาษา การใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษานี้ จะทำให้ผู้สอนสามารถสร้างบทเรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้มากที่สุด ในการเลือกหัวข้อเรื่องผู้สอนต้องแน่ใจว่า เนื้อเรื่องมีความสำคัญและสอดคล้องกับผู้เรียน และผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นเพื่อที่จะสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ในการเรียน ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนคิดและเกิดการเรียนรู้ โดยผ่านการฝึกทักษะทางภาษาและทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนพร้อมที่จะใช้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการในสถานการณ์จริงในอนาคต

โมฮัน (Mohan, 1986) ให้ข้อสังเกตว่า การเรียนเนื้อหาเฉพาะวิชาไม่เพียงแต่เป็นไปเพื่อความรู้ทางวิชาการในชั้นเรียน แต่หัวข้อของเนื้อหายังถูกนำมาอภิปรายในชั้นเรียนภาษา เมื่อผู้สอนภาษาและผู้เรียนสื่อสารกันจะต้องพูดเกี่ยวกับเนื้อหาตามหัวข้อในการเรียนภาษา นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาเชิงวิชาการ ผู้สอนภาษาจะต้องจัดสื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้เรียนในบริบทต่างๆให้มากที่สุด

สรุปได้ว่าการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาในท้องถิ่นประกอบด้วยหลักสูตรแม่แบบซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์การสอน แผนการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น แล้วนำมาสร้างเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษ วิธีการสอนคือการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ภาษาเข้ากับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้มากที่สุด ในการเลือกหัวข้อเรื่องผู้สอนต้องแน่ใจว่า เนื้อเรื่องมีความสำคัญและสอดคล้องกับผู้เรียน

3. การสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

3.1 การสอนทักษะการฟัง

ในการสอนทักษะการฟัง ผู้เรียนควรเข้าใจและมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เช่นเดียวกับการอ่าน ลักษณะของบทเรียนควรจัดให้มี ความสัมพันธ์กับทักษะอื่นและมีความหลากหลายเพื่อผู้เรียนจะได้ฝึกกลวิธีการฟังหลายแบบ เช่น ฟังเพื่อจับใจความสำคัญและข้อความสนับสนุนฟังเพื่อตีความและคาดการณ์ ฉะนั้นครูผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนรู้คำที่ใช้เรียงลำดับเนื้อความ (organizational cues) และคำที่เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ (markers) ผู้เรียนต้องมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาพอที่จะเข้าใจข้อมูลส่วนที่ฟังไม่ทันได้

ในการพัฒนาทักษะการฟังนั้นครูผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้ฟังภาษาพูดที่ใช้จริง กิจกรรมเน้นฝึกฟัง

เสียงเป็นลักษณะสำคัญของภาษาพูด เช่นการใช้พยัญชนะผสม (clustering) การใช้คำเสริมเกินความจริง (redundancy) การงดออกเสียงบางพยางค์หรือรวบคำ (reduced forms) ตลอดจนผู้เรียนต้องทำความเข้าใจกับความคุ้นเคยกับระดับภาษาที่หลากหลาย (variety of registers) ซึ่งผู้พูดอาจพูดในอัตราความเร็วที่ต่างกัน (rates of delivery) การออกเสียงหนัก-เบา (stress) หรือใช้ระดับเสียงสูงต่ำ (intonation)

3.2 เทคนิคการสอนฟังภาษาอังกฤษ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษว่า การฟังเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจในสารที่ได้รับฟัง ครูผู้สอนควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการฟังอย่างไร จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จซึ่งมีเทคนิคดังนี้

1. การฟังในชีวิตประจำวันของคนเราจะเกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี คือ การฟังที่ได้ยินโดยมิได้ตั้งใจในสถานการณ์รอบตัวทั่วไป (Casual Listening) และการฟังอย่างตั้งใจและมีจุดมุ่งหมาย (Focused Listening) จุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการฟัง คือ การรับรู้และทำความเข้าใจใน “สาร” ที่ผู้อื่นสื่อความมาสู่เรา

2. ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจในสารที่ได้รับฟัง ครูผู้สอนควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการฟังจึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จ สิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนควรพิจารณาในการสอนทักษะการฟังมี 3 ประการ คือ สถานการณ์ในการฟัง และกิจกรรมในการสอนฟัง

2.1 สถานการณ์ในการฟัง สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการฟังภาษาอังกฤษได้นั้น ควรเป็น

สถานการณ์ของการฟังที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง สถานการณ์จริง หรือ สถานการณ์จำลองในห้องเรียน ซึ่งอาจเป็นการฟังคำสั่งครู การฟังเพื่อนสนทนา การฟังบทสนทนาจากบทเรียน การฟังโทรศัพท์ การฟังรายการวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์

2.2 กิจกรรมในการสอนฟัง ซึ่งแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมนำเข้าสู่การฟัง (Pre-listening) กิจกรรมระหว่างการฟัง หรือ ขณะการสอนฟัง (While-listening) กิจกรรมหลังการฟัง (Post-listening) แต่ละกิจกรรมอาจใช้เทคนิค ดังนี้

1) กิจกรรมนำเข้าสู่การฟัง (Pre-listening) การที่ผู้เรียนจะฟังสารได้อย่างเข้าใจ

ควรต้องมีข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับสารที่ได้รับฟัง โดยครูผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนำให้ผู้เรียนได้มีข้อมูลบางส่วนเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในบริบท ก่อนการรับฟังสารที่กำหนดให้ เช่น การใช้รูปภาพ อาจให้ผู้เรียนดู รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะได้ฟัง สนทนา หรือ อภิปราย หรือ หากคำตอบเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ การเขียนรายการคำศัพท์ อาจให้ผู้เรียนจัดทำรายการคำศัพท์เดิมที่รู้จัก โดยใช้วิธีการเขียนบันทึกคำศัพท์ที่ได้ยินขณะรับฟังสาร หรือการขีดเส้นใต้ หรือวงกลมล้อมรอบคำศัพท์ในสารที่ อ่านและรับฟังไปพร้อมๆกันการอ่านคำถามเกี่ยวกับเรื่อง อาจให้ผู้เรียนอ่านคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสารที่จะได้รับฟัง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบแนวทางว่าจะได้รับฟังเกี่ยวกับเรื่องใด เป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อมูลประกอบการรับฟัง และค้นหาคำตอบที่จะได้ จากการฟังสารนั้นๆ การทบทวนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง อาจทบทวนคำศัพท์จากความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ซึ่งจะปรากฏอีกในสารที่จะได้รับฟัง เป็นการช่วยทบทวนข้อมูลส่วนหนึ่งของสารที่จะได้เรียนรู้ใหม่จากการฟัง

2) กิจกรรมระหว่างการฟัง หรือ กิจกรรมขณะที่สอนฟัง (While-listening) เป็น

กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในขณะที่รับฟังสารนั้น กิจกรรมนี้มีใช้การทดสอบการฟัง แต่เป็นการ “ฝึกทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ” กิจกรรมระหว่างการฟังนี้ ไม่ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะอื่นๆ เช่น อ่าน หรือ เขียน หรือ พูด มากนัก ควรจัดกิจกรรมประเภทต่อไปนี้

- ฟังแล้วชี้ เช่น ครูพูดประโยคเกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ หรือ สถานที่รอบตัว

ภายในชั้นเรียน ผู้เรียนชี้สิ่งที่ได้ฟังจากประโยคคำพูดของครูฟังแล้วทำเครื่องหมายบนภาพ เช่น ผู้เรียนแต่ละคนมีภาพคนละ 1 ภาพ ในขณะที่ครูอ่านประโยคหรือข้อความ ผู้เรียนจะทำ เครื่องหมาย X ลงในบริเวณภาพที่ไม่ตรงกับข้อความที่ได้ฟัง

- ฟังแล้วเรียงรูปภาพ เช่น ผู้เรียนมีภาพชุด คนละ 1 ชุด ครูอ่านสาร

ผู้เรียนเรียงลำดับภาพตามสารที่ได้ฟัง โดยการเขียนหมายเลขลงใต้ภาพทั้งชุดนั้น

- ฟังแล้ววาดภาพ เช่น ผู้เรียนมีกระดาษกับปากกาหรือ ดินสอ ครูพูด

ประโยคที่มีคำศัพท์ที่ต้องการให้นักเรียนวาดภาพ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ สถานที่ สัตว์ ผลไม้ ฯลฯ นักเรียนฟังแล้ววาดภาพสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ที่ได้ฟัง

- ฟังแล้วจับคู่ภาพกับประโยคที่ได้ฟัง ผู้เรียนมีภาพคนละหลายภาพ ครูอ่าน

ประโยคทีละประโยค ผู้เรียนเลือกจับคู่ภาพที่สอดคล้องกับประโยคที่ได้ฟัง โดยการเขียนหมายเลขลำดับที่ของประโยคลงใต้ภาพแต่ละภาพ

- ฟังแล้วปฏิบัติตาม ผู้สอนพูดประโยคคำสั่งให้ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนปฏิบัติตาม

คำสั่งที่ได้ฟังแต่ละประโยค

- ฟังแล้วแสดงบทบาท ผู้สอนพูดประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับบทบาทให้

ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนแสดงบทบาทตามประโยคที่ได้ฟังแต่ละประโยค หรือข้อความนั้น

- ฟังแล้วเขียนเส้นทาง ทิศทาง ผู้เรียนมีภาพสถานที่ต่างๆ คนละ 1 ภาพ

ผู้สอนพูดประโยคหรือข้อความเกี่ยวกับเส้นทาง ทิศทาง ที่จะไปสู่สถานที่ต่างๆ ในภาพนั้น ให้ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนลากเส้นทางจากตำแหน่งสถานที่แห่งหนึ่งไปสู่ตำแหน่งต่างๆ ตามที่ได้ฟัง

3) กิจกรรมหลังการฟัง (Post-listening) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้

ภาษาภายหลังที่ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฟังแล้ว เช่น อาจฝึกทักษะการเขียน สำหรับผู้เรียนระดับต้น โดยให้เขียนตามคำบอก (Dictation) ประโยคที่ได้ฟังมาแล้ว เป็นการตรวจสอบความรู้ ความถูกต้องของการเขียนคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ ของประโยคนั้น หรือฝึกทักษะการพูด สำหรับผู้เรียนระดับสูง โดยการให้อภิปรายเกี่ยวกับสารที่ได้ฟัง หรืออภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์หรือเจตคติของผู้พูด เป็นต้น

สรุปได้ว่าการสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นการฟังนับว่าเป็นทักษะรับสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง เป็นทักษะที่ใช้กันมากและเป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอนเพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถพูดโต้ตอบอ่านหรือเขียนได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนนักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอและจริงจัง ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เพราะผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่พูดอารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูดและสามารถตอบสนองระบุมความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการพูดได้ คุณค่าของการฟังคือเป็นเรื่องสำคัญมากที่เด็กๆจะต้องฟังภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาษาควรจะง่ายสำหรับเด็กและอยู่ในระดับปัจจุบันหรือเหนือระดับที่เข้าใจได้แล้วเล็กน้อย ถ้าระดับยากเกินไปเด็กอาจสูญเสียความมั่นใจและทัศนคติด้านบวกไปได้

3.3 การสอนทักษะการพูด

3.3.1 ความหมายของการพูด

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดหมายถึง การใช้ถ้อยคำ เพื่อสื่อสารกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง การพูดเป็นการแสดงออกถึงลักษณะและวิธีการของมนุษย์ที่นำเอาภาษาหรือถ้อยคำต่างๆมาเชื่อมโยงเป็นคำ วลี ประโยค ทำให้เกิดความหมายและสื่อออกไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด

กล่าวได้ว่า การพูดคือการใช้เสียง สำเนียง ภาษา กริยาท่าทางเพื่ อถ่ายทอดความคิด ความต้องการไปยังผู้ฟัง เพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน (ประสงค์ ราชณสุข 2530, ลักษณะ สตะเวทิน 2536, และ กุณฑลีย์ ไวทยะวณิช 2545)

3.3.2 จุดมุ่งหมายของการพูด

การพูดมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้ความรู้ เป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ข้อเท็จจริง โดยการบรรยาย อธิบาย แนะนำ เช่นการบรรยายในชั้นเรียน การแนะนำวิธีปฏิบัติงาน การพูดรายงานทางวิชาการ เป็นต้น การพูดแบบนี้ผู้พูดต้องเตรียมเนื้อหาให้ผู้ฟังต้องครบถ้วน แม่นยำ และเลือกวิธีการนำเสนอที่เหมาะสม
2. เพื่อน้อมน้าวจิตใจ เป็นการพูดชักจูงเพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือและมีความเห็นคล้อยตาม ให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือทัศนคติ เช่น การพูดโฆษณา การหาเสียงของนักการเมือง การพูดโต้แย้ง การพูดวิจารณ์ การพูดเพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือ เป็นต้น การพูดในลักษณะนี้ผู้พูดต้องศึกษาภูมิหลังของผู้ฟัง ใช้จิตวิทยาในการพูดเพื่อจูงใจ เพื่อให้ผู้ฟังเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ที่สำคัญผู้พูดต้องมีคุณธรรม จริงใจต่อผู้ฟัง ไม่หลอกลวงเพียงเพื่อให้ผู้ฟังเชื่อหรือหลงกล
3. เพื่อความเพลิดเพลินและจรรโลงใจ เป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน หรือเกิดความรู้สึกที่ดีมีความสุข เบิกบานใจ ได้รับคติหรือแนวทางในการดำเนินชีวิต เช่น การเล่านิทาน การเล่าประสบการณ์ที่น่าสนใจ การท่องเที่ยว การพูดยกย่อง เป็นต้น
4. เพื่อค้นหาคำตอบ เป็นการพูดเพื่อระดมความคิดเห็น จากผู้ฟังอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหา ทั้งปัญหาส่วนบุคคลและปัญหาส่วนรวม เช่นการพูดสนทนา การสัมภาษณ์ การอภิปราย การประชุมสัมมนา เป็นต้น การพูดเพื่อหาคำตอบนี้ ผู้พูดจะชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาและใช้คำถาม ที่เร้าให้ผู้ฟังไตร่ตรองหาคำตอบหรือวิธีแก้ไขปัญหานั้นๆ
5. เพื่อให้คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นการพูดแบบชี้แจงให้เห็นถึงปัญหาหรือข้อสงสัยที่คลุมเครือ เป็นการพูดถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นของปัญหา เพื่อให้ผู้ฟังเห็นลู่ทางของตัวปัญหาให้ชัดเจน
6. เพื่อเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อ เป็นการพูดที่ผู้พูดต้องแสดงความคิดเห็นต่อปัญหานั้นๆ ต้องพูดให้ผู้ฟังเห็นว่าความคิดของผู้พูดเชื่อถือได้และถูกต้อง เพื่อชักจูงให้ผู้ฟังเห็นด้วยกับความคิดและวิธีของผู้พูด
7. เพื่อยกย่องชมเชย เป็นการพูดให้เกียรติกับผู้หนึ่งผู้ใดหรือคนฟัง หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจจะเป็นสถาบัน สถานที่ก็ได้ จึงเป็นการพูดที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงที่ประจักษ์ให้คนฟังรู้ ซึ่งส่วนมากจะเป็นการพูดในแง่ที่ดีๆ (ลักษณะ สตะเวทิน 2536)

3.3.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. กิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย (Young Guide) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสืบค้นข้อมูลจากสถานที่จริง และเรียบเรียงเป็นคำพูด กิจกรรมประเภทนี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติอย่างคล่องแคล่ว มีความมั่นใจในการใช้ภาษารวมทั้งเป็นการแนะนำและเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักในนามมัคคุเทศก์น้อย (สำลี ทองธิว, 2545)

2. กิจกรรมเสียงตามสาย (Broadcasting) เป็นกิจกรรมที่ใช้เสียงเป็นสื่อในการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความบันเทิง คล้ายกับการกระจายเสียงทางวิทยุ โดยนำภาษาที่เรียนมาเสนอผ่านเสียงตามสาย เช่น คำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือบทสนทนาสั้นๆ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการพูดจากการนำเสนอ ตลอดจนผู้เรียนคนอื่นๆสามารถพัฒนาทักษะการฟังของตนเองได้ด้วย (ปราณี ไทยวัฒนานนท์, 2527)

3. กิจกรรมเล่านิทานให้น้องฟัง (Story telling) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษาอย่างอิสระในสภาพการณ์ที่เป็นจริง ผู้เรียนได้ลงมือเล่านิทานด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะการพูดและการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ในการทำกิจกรรมเล่านิทานให้น้องฟัง ผู้เรียนฝึกทักษะการพูดได้อย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ ออกเสียงเว้นและเว้นวรรคตอนได้ รู้จักคำศัพท์มากขึ้น และรุ่นน้องเองก็สามารถฝึกทักษะการฟัง เรียนรู้ทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม รวมทั้งความรู้รอบตัว (เนื่อน้อง สนับบุญ, 2541)

4. กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role play) เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้บทบาทที่สมมุติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้นและแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติของผู้แสดงที่มีต่อบทบาทการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา เพราะการสร้างสถานการณ์สมมุติและให้ผู้เรียนสวมบทบาทต่างๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ และแรงบันดาลใจที่จะนำทักษะทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการสื่อสาร (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537)

จากกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษข้างต้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมแต่ละประเภทล้วนส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการพูดของตนเองในสถานการณ์และสถานที่จริง

3.4 การสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

ทัศนีย์ สงวนสดี สุธศักดิ์ ปาเฮ (2535) กล่าวว่า ทักษะฟัง-พูดในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มักจะเป็นทักษะที่สัมพันธ์กัน การฟัง-พูดเป็นการสื่อสารทางวาจาตั้งแต่คน 2 คนขึ้นไปที่จะสื่อความหมายของตนเองให้กับผู้อื่น การฟังเป็นทักษะการรับ (receptive skill) ส่วนการพูดเป็นทักษะการแสดงออก (productive skill) ผู้ฟังสามารถที่จะตีความหมายในสิ่งที่ได้ยินด้วยการสังเกตเสียง ระดับเสียงสูงต่ำ เน้นเสียงหนักเบา หรือสีหน้าท่าทางของผู้พูดได้ ผู้สอนจึงต้องฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินว่าเป็นอย่างไร มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้ยินหรือไม่ หรือเกี่ยวข้องกับประโยคอื่นอย่างไร จะต้องฝึกให้ผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูลหรือใช้ความจำ ว่า จำสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาเชื่อมโยงกับสิ่งที่รับฟังใหม่ และมี

ความสามารถในการคาดเดา ทำนายสิ่งต่างๆที่จะได้ยินต่อด้วย มนุษย์เราเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆและสามารถที่จะติดต่อกับผู้อื่นด้วยการเริ่มจากการฟัง และต่อมาก็คือการพูด เช่นเดียวกันในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ทักษะการฟังก็มาก่อน ต่อมาก็เป็นการพูด และทักษะการอ่านและเขียนจึงจะตามมาทีหลัง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าในกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะแยกทักษะแต่ละด้านออกจากกันอย่างสิ้นเชิง ทุกทักษะกระบวนการจะสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นจึงถือได้ว่าทักษะการฟัง-พูด เป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านการอ่านและเขียน ถ้านักเรียนมีทักษะการฟังพูดที่ดี ก็จะทำให้ทักษะการอ่านและเขียนพัฒนาได้ดีตามไปด้วย โดยเฉพาะการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้สอนจึงควรเน้นให้ผู้เรียนบังเกิดทักษะการฟัง-พูดที่ดีพอที่จะสื่อความหมายหรือสื่อสารกับผู้อื่นได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจที่จะพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนต่อไป

3.5 ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะฟัง-พูดของนักเรียน

ทัศนีย์ สงวนสัตย์ (2535) กล่าวว่า อย่างไรก็ตาม อย่งไรก็ดี การที่จะสามารถสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟัง -พูดภาษาอังกฤษจนสามารถติดต่อกับสนทนาโต้ตอบได้อย่างคล่องแคล่วก็อาจเป็นเรื่องที่น่าหนักใจต่อครูผู้สอนมาก ทั้งนี้เพราะหากสภาพการณ์ของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเราเป็นลักษณะที่สอนเป็นภาษาที่สอง (Teaching English as a Second Language : TESL) นั้นหมายความว่าประชากรต้องพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่แล้วก็คงจะไม่ใช่ปัญหา เพราะผู้เรียน สามารถ ใช้ภาษาอังกฤษในโอกาสต่างๆได้มากแต่ก็เป็นที่น่าทราบดีว่าประเทศไทยเราใช้ภาษาแม่คือภาษาไทยในการติดต่อกับสื่อสาร ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษในบ้านเราจึงเป็นลักษณะของการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching English as a Foreign Language : TEFL) โอกาสที่นักเรียนจะได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันนอกห้องเรียนจึงมีน้อยมาก นอกจากในชั่วโมงเรียนแล้วแทบจะไม่มีเลย นักเรียนจึงขาดโอกาสฝึกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ขาดทักษะในด้านการฟัง-พูดเป็นอย่างมาก ปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนถึงแม้จะเป็นอุปสรรคปัญหาที่ก่อให้เกิดความหนักใจแก่ครูผู้สอนที่จะสร้างให้ผู้เรียนสามารถเกิดทักษะในการฟัง-พูดได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ตามแต่ครูผู้สอนก็สามารถที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูดของนักเรียนได้ ทั้งนี้ในการที่จะพัฒนาทักษะการฟัง-พูดให้บังเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. มีการวางแผนที่ดี หมายถึงมีการเตรียมแผนการสอนซึ่งเป็นศิลปะของการผสมผสานเทคนิคกับกิจกรรมและสื่อต่างๆเข้าด้วยกันให้พอเหมาะพอดี มีความหลากหลายและยืดหยุ่นในตัวเอง ครูไม่ควรตั้งจุดประสงค์ในการพูดไว้สูงเกินไปเกินกว่าที่นักเรียนจะรับได้ แต่เป้าหมายในการสอนพูดต้องสูงพอที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่น และต่ำพอที่จะเกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ
2. แรงจูงใจ แรงจูงใจที่จะเรียนภาษาเป็นแรงขับที่สำคัญที่สุด ครูมีส่วนสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะการสอนพูด ต้องรู้จักอดทน ให้กำลังใจ ไม่เบื่อหน่ายที่จะช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องในการฟัง-พูด การออกเสียง

3. เทคนิคการสอน แต่ละบทเรียนในการสอนครูควรใช้เทคนิคที่ต่างกัน ควรผนวกสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว ผนวกสิ่งยากเข้ากับสิ่งง่าย การฝึกพูดควรเปลี่ยนกิจกรรมบ่อยๆ ไม่ซ้ำซาก การใช้สื่อประเภทหนังสือเรียนต้องใช้อย่างมีศิลปะ ไม่ใช่เป็นทาสของหนังสือเรียน

4. ความอดทนในการสอน ความอดทนซึ่งเป็นคุณธรรมประการสำคัญของครู การแก้ไขสิ่งที่ผิดต้องใช้ความอดทนที่สูงมาก โดยเฉพาะการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเด็กย่อมบังเกิดข้อผิดพลาดในการฝึกพูด ซึ่งเป็นสิ่งปกติของการเรียนการสอนภาษาที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้

5. บรรยากาศของการเรียน การเรียนทักษะการพูดจะล้มเหลวโดยสิ้นเชิงถ้าชั้นเรียนเงียบ นักเรียนกลัวพูดผิด กลัวเพื่อนหัวเราะเยาะ และครูไม่สามารถสร้างบรรยากาศในบทเรียนให้มีชีวิตชีวาได้ ดังนั้นบรรยากาศชั้นเรียนไม่ควรเครียด สบายๆ มีเสียงหัวเราะ ไม่เกร็ง มีสื่อช่วยสอนเช่น เกม เพลง ฯลฯ

6. สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น สื่อประเภทรูปภาพ แผนที่ การ์ตูน เทป ฯลฯ จะเป็นสื่อที่จะช่วยให้เกิดความสนใจได้เป็นอย่างดี มีชีวิตชีวา สื่อเหล่านี้จะเป็นเครื่องช่วยในการฝึกพูดในบทเรียนได้

7. อารมณ์ขัน อารมณ์ขันเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ในอาชีพความเป็นครู ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนและครูได้ใกล้ชิดและเป็นกันเอง ช่วยมิให้บังเกิดกำแพงที่จะขวางกั้นความอยากพูดของนักเรียนได้

3.6 เทคนิควิธีการสอนฟัง-พูด

บารุง ไตรรัตน์ (2534) กล่าวว่า เทคนิคการสอนที่มีความเหมาะสม คือ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสอนฟัง-พูด ประสบความสำเร็จซึ่งจากประเด็นปัญหาอุปสรรคในการสอนฟัง-พูดดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ปัญหาจึงมีอยู่ว่าทำอย่างไรจะสามารถสอนให้นักเรียนบังเกิดทักษะการฟัง-พูดที่ดีได้ ซึ่งนอกจากจะคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่กล่าวมาแล้ว ต้องมีเทคนิคการสอนที่มีความเหมาะสมเข้ามาช่วยในการสอน ซึ่งผู้เขียนมีข้อเสนอแนะไว้ว่า ดังต่อไปนี้

1. ประการแรก ครูควรเป็นแม่แบบในการฝึก ครูควรฝึกนักเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกห้องเรียน พยายามจูงใจให้นักเรียนสนใจกระตือรือร้นที่จะพูด โดยครูจะเป็นผู้เริ่มต้นก่อน ต่อไปจึงให้นักเรียนได้ฝึกสนทนาโต้ตอบกันเองอย่างง่าย ๆ ใช้ประโยคง่ายๆ ภาษาพูดจึงอาจจะไม่เป็นกฎเกณฑ์กฎเกณฑ์หรือไวยากรณ์ตายตัว ฟังแล้วรู้เรื่องสามารถพูดโต้ตอบกันเองได้ งามทุกขสข เริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน แรกเริ่มอาจจะไม่กล้าหรือพูดผิด ครูต้องคอยแก้ไขไม่ให้นักเรียนเกิดความท้อแท้ ไม่กล้าแสดงออก ที่สำคัญที่สุดคือ ครูควรเป็นแม่แบบทางภาษาที่ดี ใช้ภาษาได้คล่อง มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ หากครูเองไม่กล้าพูด กล้าแสดงออก ไม่กล้าออกเสียงหรือชักชวนให้นักเรียนพูดคุยเป็นภาษาอังกฤษแล้ว การพัฒนาทักษะด้านนี้จะล้มเหลว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ครูต้องพยายามใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนในช่วงสอนให้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ทั้งต่อตัวครูและนักเรียน เพราะจากการวิจัยเรื่องปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของครูและนักเรียนในห้องเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูใช้ภาษาแม่ (ภาษาไทย) มากกว่าภาษาอังกฤษ (บารุง ไตรรัตน์, 2534) สอดคล้องกับการวิจัยของทองปอนด์ ชินวงศ์ (2530) และ วราพรพรข เจิมสุจริต (2533) ที่พบว่าครูที่สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะใช้ภาษาไทยร้อยละ 49 และภาษาอังกฤษร้อยละ 51 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราครั้งต่อครั้ง ดังนั้นครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องพยายามฝึกใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดในขณะที่สอนเพื่อให้บังเกิดทักษะและความชำนาญ อาจจะมีประเด็นคำถามที่ว่า “ครู

ควรใช้ภาษาแม่ (ภาษาไทย) ในห้องเรียนหรือในชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษเมื่อไร ?” เกี่ยวกับประเด็นนี้ บำรุง โตรัตน์ (2534) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการใช้ภาษาแม่ในชั่วโมงเรียนภาษาต่างประเทศควรใช้ในสถานการณ์ที่มีความเหมาะสมดังนี้

(1) .ควรใช้เพื่ออธิบายถึงจุดประสงค์ของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมทางภาษาที่ครูจัดในห้องเรียน

(2) .ควรใช้เพื่อบอกความหมายของคำศัพท์ที่ครูเห็นว่าต้องใช้ภาษาแม่อธิบายนักเรียนก็จะเข้าใจ

(3) . ควรใช้เพื่ออธิบายหรือสรุปเน้นหัวข้อไวยากรณ์ที่สอน

(4) . ควรใช้เพื่อรักษาระเบียบวินัยของห้องเรียน

(5) .ควรใช้เมื่อสอนภาษาอังกฤษเป็นครั้งแรกหรือในชั่วโมงแรกที่สอนภาษาอังกฤษแก่

นักเรียน สรุปแล้วการใช้ภาษาไทยในชั่วโมงสอนควรใช้ให้น้อยที่สุดแต่ควรใช้ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นั่นคือควรใช้เมื่อเห็นว่ามีควมจำ จำเป็นจริงๆ เช่น เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบางอย่างที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เพื่อประหยัดเวลาที่มีคุณค่าไว้สำหรับการฝึกภาษาอังกฤษ เพื่ออธิบายสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ

2. การหาโอกาสพูดคุยสนทนากับเจ้าของภาษาโดยตรง จะเป็นผลดีต่อนักเรียนมาก ถ้าเป็นไปได้อาจเชิญเจ้าของภาษามาให้นักเรียนฝึกในสถานการณ์จริง จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงและเกิดความภาคภูมิใจ จะทำให้นักเรียนได้สัมผัสกับภาษาที่ติดต่อกับภาษาอังกฤษ และเพิ่มพูนทักษะการฟัง- พูดได้ด้วย แต่ก็คงเป็นไปได้ยาก เท่าที่จะทำได้ทุกวันนี้อย่างมากก็โดยการใช้นาฬิกาเสียงหรือวีดิทัศน์ เท่าที่จะทำได้ทุกวันนี้อย่างมากก็โดยการใช้นาฬิกาเสียงหรือวีดิทัศน์ (Video Tape) เปิดให้นักเรียนฝึกและพูดตาม ครูคอยควบคุมซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการฝึกทักษะด้านนี้ได้

3. การฝึกทักษะการฟังโดยใช้ดนตรีและเสียงเพลง ครูอาจทำ 'ได้โดยใช้เพลงง่ายๆ หรือเพลงที่ได้รับความนิยมให้นักเรียนได้ฝึกร้องตาม อภิปรายซักถามเกี่ยวกับเพลงนั้นๆ ตอนแรกๆอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับการฟัง แต่หากฝึกบ่อยๆนักเรียนจะร้องได้และสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังสามารถฝึกทักษะการพูด โดยให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับเพลงที่ได้ฟังด้วยประโยคง่ายๆสั้นๆ หรือสรุปด้วยข้อความสั้นๆ ครูอาจใช้คำ 'ถามนำหรือกระตุ้นให้นักเรียนพูดด้วยวิธีอื่นๆก็ได้

4. การฝึกฟัง- พูดโดยอาศัยสื่อเทคโนโลยีเข้าช่วย สื่อเทคโนโลยีที่นิยมโดยทั่วไปคือวีดิโอเทปซึ่ง ได้บันทึกการพูดภาษาอังกฤษที่อาจเกี่ยวข้องกับบทเรียนนำ 'มาเสริมเพื่อฝึกทักษะการฟัง- พูด หรือชี้ให้เห็นถึงลักษณะของ การฝึกออกเสียง การเน้นคำ (stress) หรือ เสียงในประโยค -5- (intonation) เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยของ จรัสศรี ฐานวิพัฒนานนท์ (2532) พบว่าเมื่อนำเอาวีดิโอเทปใช้ในการฝึกสนทนา จะทำให้นักเรียนมีความตื่นตัว สนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในสื่อยุคใหม่ในปัจจุบันอาจมีสื่อประเภทสื่อประสมอื่นๆเช่น CD , DVD และอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวก ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นเทคนิควิธีการฝึกทักษะการฟัง - พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงได้ เพื่อให้ผู้เรียนบังเกิดทักษะที่ติดใจตัวเอง ซึ่งคงทราบกันดีแล้วว่าโดยทั่วไปการฝึกทักษะการฟัง- พูดนั้นอาจ

เริ่มต้นจากการฟังเสียง คำศัพท์ แล้วจึงฟังประโยค หรือเรื่องราวต่างๆ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาบทเรียนและเทคนิควิธีการของครูผู้สอนที่นำมาใช้ หากครูผู้สอนสนใจฝึกอย่างแท้จริง จริงจังและจริงใจที่จะสอน ฝึกเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องแล้ว ผู้เขียนเชื่อว่าการพัฒนาทักษะการฟัง- พูดของนักเรียนคงเป็นสิ่งที่ไม่ไกลจากความจริงและคงสามารถหลุดพ้นจากข้อจำกัดไปสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

3.7 การทดสอบทักษะการฟัง

ปีเตอร์ ฮับบาร์ด และคณะ (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2537: 212 - 214; อ้างอิงมาจาก Peter Hubbard and Others 1983: 263-265) ได้จำแนกการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening tests) เป็นการทดสอบการฟังเสียง และการจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น

1.1 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและเป็นประโยค

1.2 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยวัดความสามารถในการฟังเสียงเน้นหนักในคำ (word stress) และในประโยค (sentence stress)

1.3 การทดสอบการฟังระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค เช่น ให้ฟังประโยคแล้วบอกได้ว่าท้ายประโยคเสียงสูงขึ้นหรือต่ำลง

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (listening comprehension test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง เช่น ฟังเสียงแล้วตอบคำถามหรือการลากเส้นแสดงทิศทางการเดินทางลงในแผนที่ตามข้อความหรือคำสั่งที่ได้ยิน ตัวอย่างการทดสอบความเข้าใจในการฟังอาจสรุปได้ดังนี้

2.1 ฟังข้อความทั้งหมด 1 ครั้งจบแล้วให้ฟังประโยคที่อ่านครั้งเดียวแล้วให้ผู้เรียนบอกว่าถูกหรือผิดจากข้อความที่ฟัง

2.2 ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วจะมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

2.3 ฟังข้อความ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความนั้น ๆ สำหรับผู้เริ่มเรียนคำถามอาจเป็นภาษาแม่

2.4 แจกแผนที่ของสถานที่ เช่น ถนน เมือง หรือรถไฟใต้ดินพร้อมกับบอกจุดเริ่มต้นในแผนที่ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนฟังการบอกวิธีไปถึงจุดหมายปลายทาง แล้วให้ผู้เรียนทำเครื่องหมายว่าจุดหมายปลายทางคือที่ไหนในแผนที่

2.5 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น อุณหภูมิของอากาศในแต่ละภาคหรือหมายเลขของผู้เล่นในทีมเบสบอล หรืออื่น ๆ แล้วกรอกข้อมูล หรือทำเครื่องหมายลงในตาราง

2.6 สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน เช่น รถไฟขบวนใดที่จะพาไปสู่จุดหมายปลายทางตรงเวลาหรือรถไฟขบวนใดที่ผู้เรียนจะพลาด เป็นต้น

2.7 การจดโน้ต สามารถใช้กับผู้เรียนในระดับสูงได้

2.8 การเขียนตามคำบอก (dictation) การเขียนตามคำบอกนี้เดิมใช้กับภาษาแม่เพื่อ

ว่าสะกดและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องหรือไม่ และการบอกรให้เขียนจะพูดประโยคอย่างช้า ๆ ไม่เป็นธรรมชาติ แต่การใช้การเขียนตามคำบอกกับผู้เรียนที่เขียนเป็นแล้ว จำนวนคำที่บอกรให้เขียนจะยาวขึ้นเป็นประมาณ 7-10 คำ ตรงข้ามกับแบบเดิมซึ่งเป็น 2-3 คำเท่านั้น การอ่านจะกระทำด้วยความเร็วปกติ

เหมวรรณ ชันมณี (2543: 32; อ้างอิงมาจาก Cross. 1992: 191 - 209) ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการทดสอบการฟังว่าอาจทำได้ดังนี้

1. การฟังข้อความแล้ววาดภาพตามคำสั่ง (listen and draw)
2. การเขียนตามคำบอกแบบระบุคำที่ต้องการ (focused dictation) เช่น ให้ฟังข้อความแล้วเขียนคำที่ระบุไว้ เช่น เขียนคำคุณศัพท์ หรือคำกริยา เป็นต้น
3. การฟังข้อความแล้วตอบคำถามแบบมีตัวเลือกให้โดยมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ในแต่ละคำถามข้อความที่ฟังอาจเป็นบทสนทนาสั้น ๆ หรือเรื่องสั้น คำถามที่ใช้ทดสอบควรครอบคลุมความสามารถดังต่อไปนี้

3.1 การจำแนกคำพูดที่ฟังแล้วบอกเป็นคำหรือวลีที่มีความหมาย และรู้จักประเภทของคำต่าง ๆ

3.2 การเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้ฟังกับความรู้เดิมของตนเอง

3.3 มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นสำนวนและไวยากรณ์ของข้อความที่ฟัง

3.4 การแปลความหมายของจังหวะ การเน้นคำ และระดับเสียง เพื่อบอกจุดเน้นของข้อความและลีลาอารมณ์ของเรื่องที่ฟัง

3.5 การสรุปข้อความที่จำเป็น หรือข้อความที่สำคัญจากเรื่องที่ฟังโดยไม่ต้องเข้าใจข้อความทุกคำ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 316) กล่าวว่า ทักษะการฟังต้องอาศัยความสามารถทางภาษา 3 ด้าน คือ การฟังด้วยความเข้าใจส่วนประกอบของข้อความ ความเข้าใจเนื้อความที่ต่อเนื่องทั้งหมด และการคาดเดากับการตีความจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการฟังต้องอาศัยความสามารถทางด้านภาษา 3 ด้าน คือ การฟังด้วยความเข้าใจส่วนประกอบของข้อความ ความเข้าใจเนื้อความที่ต่อเนื่องทั้งหมด และการคาดเดากับการตีความ โดยจำแนกการทดสอบการฟังได้ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง เป็นการทดสอบการฟังเสียงและการจำแนกเสียงที่ได้ยิน
2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง ซึ่งผู้ฟังจะต้องจับประเด็นสำคัญของสิ่งที่ฟังตลอดจนสามารถคาดเดาและตีความสิ่งที่ฟังได้

3.8 การทดสอบทักษะการพูด

แมรี ฟินอกเซียโร และซิดนีย์ ซาโก (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2537: 214 – 215: อ้างอิงมาจาก Mary Finocchiaro and Sydney Sago. 1983: 139-143) ได้เสนอวิธีการทดสอบทักษะการพูดดังนี้

1. ให้พูดประโยคสั้น ๆ ตามผู้สอนหรือตามที่ได้ยินจากเทปบันทึกเสียง

2. ให้อ่านออกเสียงประโยคต่างๆ
3. ให้ผู้เรียนบรรยายวัตถุอย่างหนึ่งโดยใช้ภาษาที่เรียน ถ้าเป็นผู้เรียนระดับกลางวัตถุนั้นอาจจะไม่สลับซับซ้อนมากนัก แต่ถ้าเป็นระดับสูงขึ้นก็อาจเป็นสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นได้
4. ให้ผู้เรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจให้คำสั่งเป็นภาษาแม่
5. ให้ผู้เรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ผู้สอนควรให้หลาย ๆ หัวข้อ เพราะผู้เรียนอาจจะคล่องในหัวข้อหนึ่งมากกว่าอีกหัวข้อหนึ่งก็เป็นได้
6. ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทเป็นผู้สัมภาษณ์และพยายามหาข้อมูลให้มากที่สุดจากผู้ถูกสัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกไว้

เวียร์ (Weir. 1993: 41 - 44) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของทักษะการพูดไว้ดังนี้

1. ทักษะการพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่
 - 1.1 ความคล่องในการสนทนาภายใต้เวลาที่กำหนด
 - 1.2 ความกระฉับและความสอดคล้องของสิ่งที่ผู้พูด พูดออกมา กับเรื่องที่กำลังสนทนา
 - 1.3 ความเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ทั้งในด้านระดับของภาษาที่ใช้ และการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนา
2. ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 - 2.1 ความสามารถในการสื่อความหมายในสิ่งที่ต้องการสื่อสารนั้นยากต่อการเข้าใจหรือผู้พูดไม่รู้คำใดคำหนึ่งแต่สามารถใช้คำหรือประโยคอื่น รวมทั้งท่าทางช่วยในการสื่อความหมายได้
 - 2.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนา โดยผลัดกันเป็นผู้พูดและผู้ฟังได้เหมาะสม
3. ทักษะทางภาษา
 - 3.1 ความถูกต้องแม่นยำของไวยากรณ์ที่ใช้ และความชัดเจนของน้ำเสียงในการพูด
 - 3.2 การใช้คำศัพท์และโครงสร้างภาษาที่หลากหลายตัวอย่างกิจกรรมการทดสอบการพูดมีดังนี้
 1. การพูดทวนประโยคที่ได้ยิน
 2. การพูดแต่งเรื่องจากภาพ
 3. การพูดเพื่อขอข้อมูลในส่วนที่ขาดหายไปจากคู่สนทนา
 4. การเติมข้อความในบทสนทนา
 5. การสัมภาษณ์
 6. บทบาทสมมุติ

วาสนา โกวิทยา (2525: 175 - 176) กล่าวถึงการทดสอบการพูดว่าสามารถทดสอบได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้

1. การทดสอบการพูดโดยทางตรง เป็นการให้นักเรียนพูดในสภาพที่เป็นจริงหรือใน

สถานการณ์จำลองที่สมจริง เช่น การพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ การสัมภาษณ์ การถามข้อมูลจากเหตุ การณ์ในภาพ การใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

2. การทดสอบการพูดโดยทางอ้อม เป็นการทดสอบโดยใช้วิธีสัมพันธ์กับทักษะการพูดโดยตรง เช่น การระลึกได้ (recognition) ลักษณะการทดสอบมีดังนี้

2.1 การอ่านบทสนทนาที่มีบางตอนขาดหายไป แล้วเลือกคำตอบที่กำหนดไว้มาเติมให้สมบูรณ์โดยให้คะแนนสำหรับคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

2.2 การเขียนวงกลมล้อมรอบพยางค์ที่เน้นหนักในคำที่กำหนดให้

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538: 78 – 83) ได้เสนอรูปแบบของการทดสอบทักษะการพูด 3 รูปแบบ คือ

1. การพูดเดี่ยวเพียงคนเดียว เช่นการกล่าวรายงาน การอธิบาย การเล่าเรื่อง การให้คำแนะนำในการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การกล่าวแสดงความคิดเห็นหรือการกล่าววิพากษ์วิจารณ์
2. การสัมภาษณ์หรือการสนทนาซึ่งมักเป็นการพูดระหว่างบุคคล 2 คน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นครูหรือผู้ดำเนินการสอบเป็นผู้ป้อนตัวกระตุ้นซึ่งมักเป็นคำถามให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะพูดของตนเองเรื่องที่มีผู้ทดสอบอาจเป็นเรื่องทั่วไปตามบทบาทสมมติที่กำหนดให้ผู้เรียน เช่น การถามทิศทางการสั่งอาหาร หรือการพูดออกความคิดเห็น เป็นต้น

3. การอภิปรายหรือการโต้เถียงที่มีการแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่มโดยมีกรรมการให้คะแนนผู้เรียนเป็นรายบุคคล แต่เนื่องจากการพูดเป็นกลุ่มนี้มีการพูดของผู้อื่นเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการพูดของแต่ละคน ผู้เรียนจะต้องแสดงความสามารถในการพูดทั้งที่ได้เตรียมมาล่วงหน้าและที่คิดขึ้นในสถานการณ์อย่างฉับไวโดยไม่ได้เตรียมมาล่วงหน้า ความสามารถที่วัดได้จึงเป็นทั้งด้านความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสาร และมารยาททางสังคมที่ช่วยให้การพูดเป็นไปอย่างราบรื่นด้วย

สรุปได้ว่าเมื่อมีการทดสอบการพูดองค์ประกอบหลักของทักษะการพูดที่ควรคำนึงถึงประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบคือ ทักษะการพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และทักษะทางภาษา ส่วนการทดสอบทักษะการพูดสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือ การให้นักเรียนสนทนาในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น ส่วนการทดสอบทางอ้อม เช่น การให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความในบทสนทนาให้สมบูรณ์ หรือการวงกลมล้อมรอบพยางค์ที่ ออกเสียงหนักในคำที่กำหนดให้ เป็นต้นการทดสอบทักษะการพูด อาจเป็นการพูดเพียงคนเดียว การพูดสนทนาเป็นคู่ หรือการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่มก็ได้

3.9 การประเมินผลความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นทักษะการฟัง พูด จะประเมินผลไปตามจุดประสงค์ ซึ่งจะเน้นทักษะการฟัง พูดเพื่อนำไปใช้ได้จริง โดยมีเครื่องมือหลายชนิดเช่น การถาม ตอบ การสัมภาษณ์ การอภิปราย การเล่นเกม การสังเกต และบรรยายรูปภาพ เป็นต้น กาญจนา ปราบพาล (2532, หน้า 139-140) ได้กำหนดแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการฟัง พูดไว้ว่า 1 ลักษณะของภาษาที่นำมาทดสอบนั้นต้องเป็นภาษาที่ใช้ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน และวัตถุประสงค์ในการวัดควรจะสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้และตรงกับความต้องการของผู้เรียน การทดสอบความสามารถในการสื่อสารโดยเน้น การฟัง พูดนั้น ควรใกล้เคียงกับสถานการณ์ จริง ควรทดสอบทั้งด้านโครงสร้างทางภาษา และการใช้ภาษาตาม สถานการณ์ ไปพร้อมๆกัน และประเมินความสามารถในการสื่อสารโดยเน้นทั้ง 2 ทักษะอย่างต่อเนื่อง

ในด้านเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษ Wilkins (1976) ได้แบ่ง เกณฑ์วัดความสามารถทักษะฟัง พูดของผู้เรียนโดยแบ่งเป็น 5 ระดับคือควรปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี และดี มาก โดยแบ่งการให้คะแนนทั้งหมดเป็น 30 คะแนนสำหรับในชั้นควรปรับปรุง ระดับคะแนนคือ 1-6 ในขั้นนี้ ผู้เรียนฟังแล้วเข้าใจเพียงประโยคคำถามง่ายๆ ผู้สอนต้องถามซ้ำๆ และย้ำๆ คำถามบ่อยๆ ผู้เรียนไม่มี ความ มั่นใจในการตอบคำถาม และบางครั้งตอบไม่ตรงคำถาม ในขั้นพอใช้ระดับคะแนนคือ 7-12 ในขั้นนี้ผู้เรียน สามารถเข้าใจประโยคคำถามที่ง่าย ๆ เกี่ยวกับหัวเรื่องสนทนานั้น แต่ผู้สอนยังต้องถามซ้ำและใช้ท่าทาง ประกอบการอธิบาย ผู้เรียนยังไม่สามารถพูดตอบโต้ได้อย่างมั่นใจ และใช้ เวลาคิดก่อนพูดได้ตอบและยังมีความ ลำบากในการจัดประโยค ในขั้นค่อนข้างดี ระดับคะแนนคือ 13-18 ผู้เรียนสามารถฟังคำถามและสามารถ ได้ตอบโต้เป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนอาจถามซ้ำในกรณีที่เป็นประโยคยาวๆ ผู้เรียนยังไม่สามารถสื่อสารได้อย่าง เหมาะสม เพราะยังไม่สามารถออกความคิดเห็น ได้อย่างชัดเจน ในขั้นดี ระดับคะแนนคือ 19-24 ผู้เรียน สามารถฟังคำถามและสามารถโต้ตอบโต้เป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่พูดเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจมี อุปสรรคด้านการฟังเป็นครั้งคราว ผู้เรียนสามารถโต้ตอบโต้โดยไม่ลังเลและมีความมั่นใจมากขึ้น สามารถใช้ ประโยคได้ถูกต้องมากขึ้นแม้ว่าอาจจะใช้ไวยากรณ์ผิดบ้าง ในขั้นดีมาก ระดับคะแนนคือ 25-30 ผู้เรียน สามารถฟังคำถาม และสามารถโต้ตอบโต้เกือบทุกสถานการณ์ และสามารถตอบด้วยความมั่นใจค่อนข้างแล้ว ชัดเจนขึ้น ผู้เรียนสามารถเข้าใจการใช้ไวยากรณ์ การเลือกใช้คำศัพท์ และมีน้อยครั้ง ึ่งที่ผู้ฟังไม่เข้าใจประโยค ยาวๆ ในระดับนี้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ตามความต้องการของตนเองและมีข้อผิดพลาดน้อยมาก

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลความสามารถในการฟัง พูดของผู้เรียนหมายถึง การประเมินระดับ ความสามารถที่ผู้เรียนที่สามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง ความสามารถในการสื่อสารในระดับดี หรือดีมาก คือการที่ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่พูดเป็นส่วนใหญ่ และถึงแม้มีอุปสรรคในการฟังบ้างแต่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบโต้ โดยไม่ลังเลและมีความมั่นใจ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และสามารถเลือกใช้ไวยากรณ์และ คำศัพท์เพื่อใช้ในการสื่อสารได้ตามต้องการ ดังนั้น ความสามารถในการฟัง พูด ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารโดยการโต้ตอบกับชาวต่างประเทศได้ตามความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนมาก ใน สถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง

4. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Teaching)

4.1 แนวคิดเรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาต่างประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา เราจะเห็นได้ว่ามีวิธีการสอนที่แตกต่าง หลากหลายตามหลักแนวคิดพื้นฐาน และวิธีการสอนภาษาที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ที่นักภาษาศาสตร์ ประยุกต์คิดค้นขึ้นเพื่อใช้ในการสอน หรือเพื่ อปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การสอน ภาษาอังกฤษตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่เกิดขึ้นประมาณปี ค .ศ. 1970

และได้รับความนิยมน้อยมากในประเทศอังกฤษ เนื่องจากเป็นแนวทางการสอนที่เน้นในเรื่องการสื่อสารตามสถานการณ์ในการใช้ภาษาจริงๆมากกว่าการเน้นสอนเรื่องรูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเพียงอย่างเดียว

วิตโดวสัน (Widdowson 1978) อ้างใน ลาร์เซน ฟรีแมน (Larsen-Freeman 2000:121) ได้กล่าวไว้ว่าในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงโดยการนำแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้นั้นมีเหตุผลมาจากการที่ผู้เรียนสามารถผลิตประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะนำความรู้ทางตัวภาษาที่ได้เรียนนั้นไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามบริบท เนื่องจากจากการรู้ถึงกฎในตัวภาษาของผู้เรียนนั้นยังไม่เพียงพอต่อการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงได้ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่มีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งนอกจากที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ในเรื่องไวยากรณ์ภาษาแล้ว ผู้เรียนยังต้องมีความรู้ในสิ่งที่อยู่นอกเหนือตัวภาษา เช่น สถานภาพหรือความสัมพันธ์ของคู่ สนทนาในสังคม อายุ เพศ การศึกษา ความสุภาพ ตลอดจนเจตนาทั้งทางตรงและทางอ้อมในการสื่อสาร เป็นต้น

ลาเซน ฟรีแมน (Larsen-Freeman, 2000:128-132) ได้กล่าวไว้ว่าเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นคือการทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในภาษาที่เรียนได้ โดยการจะทำเช่นนี้ได้จะต้องมีความรู้ในเรื่องของโครงสร้างทางภาษา ความรู้ในเรื่องความหมาย และความเข้าใจในเรื่องของหน้าที่ของภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเลือกรูปแบบของภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร บริบททางสังคม ตลอดจนบทบาททางสังคมของผู้ร่วมสนทนาด้วย นอกจากการสอนที่เน้นในเรื่องหน้าที่ของภาษามากกว่ารูปแบบทางภาษาแล้ว ผู้เรียนยังต้องเรียนทักษะทั้งสี่ คือพูด ฟัง อ่าน เขียน ไปพร้อมๆกันตั้งแต่เริ่มต้นอีกด้วย โดยสิ่งที่มีความโดดเด่นในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือเนื้อหาของการเรียนการสอนจะอยู่ภายใต้กระบวนการจัดการกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งสิ้น โดยการที่ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารได้นั้นต้องมีองค์ประกอบหลักๆอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ 1) ช่วงว่างระหว่างข้อมูล (Information gap) คือความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันโดยเมื่อคู่สนทนาไม่มีข้อมูลหรือมีข้อมูลไม่พอเพียง ทำให้ต่างฝ่ายต้องการที่จะทราบหรือให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน 2) การเลือก (Choice) คือผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกที่จะพูดหรือเขียน ตลอดจนรูปแบบในการสื่อสารความหมาย 3) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้ทราบถึงผลของการสื่อสารที่ว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวจากปฏิกิริยาของผู้ร่วมสนทนา นอกจากนี้แล้วการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารยังเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาให้มากที่สุด การให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกันโดยให้เลือกใช้ภาษาตามต้องการและให้ประเมินการสื่อสารด้วยตนเองเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงๆ ส่วนเรื่องข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมีขณะที่มีการเรียนการสอนนั้นไม่ใช่สิ่งที่ต้องการการแก้ไขเสมอ ทั้งนี้ข้อผิดพลาดจะถูกแก้ไขเฉพาะใน

ส่วนสำคัญที่จะไปขัดขวางหรือสร้างความสับสนในการสื่อสารเท่านั้น มิฉะนั้นผู้เรียนอาจเกิดความไม่มั่นใจและไม่กล้าที่จะใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่างๆได้

วิลคินส์ (Wilkins 1976) ได้เสนอแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่าเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตั้งแต่เริ่มต้น แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยในเรื่องความสำคัญทางไวยากรณ์และสถานการณ์ในการใช้ภาษา การสอนภาษาตามแนวทางการสอนเพื่อการสื่อสารจะมีข้อดีกว่าแนวคิดการสอนที่เน้นไวยากรณ์คือ มีการฝึกฝนภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสาร และเมื่อผู้เรียนได้มีการฝึกฝนการใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริงแล้ว ยังช่วยให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียนอีกด้วย

ความสามารถในการสื่อสาร (Communicative competence) ซึ่งเป็นเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ แบ่งได้เป็น 4 ประเภทตามแนวคิดของ ซาวิญนอน (Savignon 1983: 36-38) ดังต่อไปนี้

1) ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic or Grammatical competence) คือ ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องการออกเสียง ศัพท์ โครงสร้างหรือรูปแบบของประโยคเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic competence) คือ ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น รู้ว่าควรพูดอย่างไรในสถานการณ์ใด จุดประสงค์ของการสนทนา ตลอดจนคำนึงถึงบทบาททางสังคมของตนเองและผู้ร่วมสนทนา เป็นต้น

3) ความสามารถด้านความเข้าใจในระดับข้อความ (Discourse competence) คือ ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับการตีความวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันของประโยคต่างๆ โดยสามารถเชื่อมโยงความหมายและโครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อพูดหรือเขียนสิ่งต่างๆได้ต่อเนื่องมีความหมายสัมพันธ์กัน เช่น การมีลำดับของการเล่าเรื่อง การเขียนจดหมายที่มีข้อความเหตุผลเป็นผลสอดคล้องกัน

4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic or Strategic competence) คือ ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับ การถอดความ การพูดซ้ำ การพูดอ้อม การใช้ภาษาสุภาพ ตลอดจนการใช้น้ำเสียงแบบต่างๆเพื่อให้การสื่อสารมีความราบรื่นเมื่อเกิดการเข้าใจผิด หรือไม่เข้าใจในการสื่อสาร

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าเน้นหลักเกณฑ์การใช้ภาษา ดังนั้นการเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด เช่น มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนาโต้ตอบกันเป็นคู่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ มีการสวมบทบาท การเล่นเกม เป็นต้น และการที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน คือความสามารถในด้าน

กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความ และ ความสามารถด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย

4.2 หลักในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

จอห์นสันและมอร์โรว์ (Johnson and Morrow 1981: 60-66) กล่าวว่าในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีหลักการดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนควรฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานของภาษานั้นๆ ก่อนเป็นลำดับแรก รวมทั้งชี้ให้เห็นว่า รูปแบบภาษาที่จะเรียนนั้น สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใดได้บ้าง ผู้สอนต้องบอกผู้เรียนให้ทราบถึง วัตถุประสงค์ของการเรียนภาษา กล่าวคือผู้เรียนต้องรู้ว่ากำลังจะเรียนอะไร เพื่ออะไร เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า เมื่อเรียนแล้วผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง เช่น สำหรับทักษะการพูด ผู้เรียนสามารถพูดแนะนำตัวเองได้ เป็นต้น
2. ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์ (Integrated skills) กล่าวคือ ผู้สอนไม่ควรแยกสอนแต่ละทักษะ เช่น แยกสอนการพูดจากการฟัง เพราะการแยกสอนแต่ละทักษะจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่าการสอนแบบบูรณาการ เพราะในชีวิตประจำวันการสื่อสารนั้นต้องใช้หลายๆ ทักษะรวมกัน ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องเรียนในสิ่งที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
3. ผู้เรียนต้องฝึกทักษะทางการสื่อสาร กล่าวคือผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะการสื่อสารไปใช้ได้จริงใน สถานการณ์จริง กิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาษาต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือก ซึ่งผู้สอนเห็นว่าเหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์
4. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา มากๆ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาในการสื่อสารได้รวดเร็วขึ้น กิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้ ผู้เรียนฝึกภาษาได้ดี อาทิ เช่น กิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกความคิดเห็น หรือการระดมสมอง การทำกิจกรรมคู่หรือกลุ่ม เช่น การ แสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกมฝึกภาษา เป็นต้น
5. ผู้สอนควรให้ความรู้กับผู้เรียนถึงกฎเกณฑ์ของภาษาที่ใช้ในแต่ละกลุ่มของสังคม และต้องฝึก ผู้เรียน ให้เคยชินกับการใช้ภาษา ไม่กลัวการใช้ภาษา เพราะการเรียนการสอนภาษาจะเน้นเรื่องการนำไปใช้ได้ตาม สถานการณ์จริงมากกว่าวิธีการใช้ ดังนั้น หากผู้เรียนสามารถสื่อสารได้แต่ผิดโครงสร้างทางไวยากรณ์ ผู้สอนก็ ควรแก้ไขเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพราะการแก้ไขทุกข้อผิดพลาด ของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการ ใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่างๆ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2528: 120-123) เสนอแนะว่าหลักในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนต้องยึดหลัก 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารหรือรับสื่อความหมายต่างๆ ได้
2. ผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาและชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษา
3. ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน
4. ผู้สอนต้องเข้าใจถึงข้อผิดพลาดของการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารของผู้เรียน เพราะการใช้ภาษาที่ผิดพลาดของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงข้อผิดพลาดของตัวเอง ดังนั้นผู้สอนควรชี้แนะและแก้ไขในสิ่งที่ควรแก้ไข

นอกจากนี้ สมถวิล ธนะโสภณ (2528: 12) ได้ให้แนวทางในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้เรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการใช้ภาษา โดยกิจกรรมอาจเป็นแบบคู่คือกลุ่มตามความเหมาะสม
2. กิจกรรมการเรียนภาษาต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้โดยต้องเป็นกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ในชีวิตจริงมากที่สุด
3. กิจกรรมที่ผู้สอนจะนำมาใช้กับผู้เรียนต้องเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้สื่อสารได้จริงในชีวิตประจำวัน
4. ผู้สอนควรสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้มากกว่ารูปแบบหรือความถูกต้องทางโครงสร้างของภาษา
5. การทดสอบควรเป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมิใช่ทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษา

จากแนวคิดและหลักการที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการฝึกภาษา กิจกรรมที่ผู้สอนจะนำมาสอนต้องเป็นกิจกรรมที่ใกล้เคียงหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นการสอนแบบบูรณาการมากกว่าการสอนแบบแยกทักษะ และผู้สอนอาจจะต้องมองข้ามข้อผิดพลาดเล็กน้อยของผู้เรียนไปบ้าง เพราะการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นจะเน้นเรื่องการใช้ภาษาได้จริงตามสถานการณ์มากกว่าเรื่องความถูกต้องของโครงสร้างของภาษา

4.3 ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

อังกษัตถนกุล (อังกษัตถนกุล 2535, อังกษัตถนกุล 2546: 23-24) ได้สรุปขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้เป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญๆ ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (presentation stage) จะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ควบคู่ไปพร้อมกับการเรียนรู้เรื่องกฎเกณฑ์ของการใช้ภาษาด้วย ขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหาสามารถแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนเสนอสถานการณ์จำลองแก่ผู้เรียนโดยการใช้สื่อเช่นรูปภาพหรือแผนที่ หรือเล่าเรื่องให้ฟัง

1.2 เสนอเนื้อหาโดยให้ผู้เรียนฟังหรือเล่าเรื่อง ซึ่งจะต้องเป็นสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้ ในเนื้อหาจะต้องมีคำศัพท์ รูปแบบของภาษา รวมทั้งคำศัพท์ สำนวนหรือรูปแบบของภาษาที่ผู้เรียนมีพื้นฐานมาบ้างแล้วเพื่อช่วยให้ผู้เรียนอ่านหรือฟังได้บ้าง

1.3 ทดสอบความรู้เดิมของผู้เรียนโดยการตั้งคำถามนำเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมมากน้อยเพียงใด

1.4 ถ้าผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนยังไม่ค่อยมีพื้นฐานก็ใช้วิธีการอธิบายเนื้อหาเท่าที่จำเป็น อาจจะนำเสนอรูปแบบการใช้ภาษาที่หลากหลาย นำเสนอวิธีการใช้ และให้ความหมาย ซึ่งผู้สอนอาจจะใช้ภาษาแม่ในการอธิบายหากจำเป็น

2. ขั้นการฝึก (practice stage) เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาที่เพิ่งเรียนมาใหม่โดยฝึกแบบควบคุม กล่าวคือผู้สอนเป็นผู้นำฝึกและผู้เรียนฝึกตาม โดยเน้นให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษา เน้นความถูกต้องของภาษาและให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความหมายและวิธีการใช้ของรูปแบบภาษานั้นๆ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกภาษาแบบกลไก โดยการให้ฝึกแบบฝึกโครงสร้างในรูปแบบต่างๆ โดยให้ผู้เรียนทำซ้ำๆ ตามตัวอย่างจนกว่าผู้เรียนจะสามารถจำและใช้รูปแบบภาษานั้นได้

2.2 ให้ผู้เรียนฟังประโยคตัวอย่างจากเทปหรือจากเสียงของผู้สอน 1-3 ครั้ง

2.3 ให้ผู้เรียนฝึกพูดตามโดยเรียงจากฝึกพูดทั้งห้อง เป็นกลุ่ม เป็นคู่และเดี่ยว ตามลำดับรูปแบบการฝึกพูดอาจจะเป็นการพูดบทสนทนาสั้นๆ การฝึกขยายประโยค การใช้คำแทนที่ การฝึกตามสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น

3. ขั้นการนำไปใช้ (productive stage) ขั้นนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะวัตถุประสงค์หลักของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารก็เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่ได้เรียนมาใช้ได้จริง นอกชั้นเรียนหรือ

ในสถานการณ์จริง โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือให้คำปรึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ อย่างอิสระตามที่ได้ฝึกมาโดยไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดเหมือนการฝึกแบบควบคุม การฝึกใช้ ภาษาในขั้นนี้มีข้อดีคือผู้สอนสามารถรู้ว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้ไปนั้น ได้มากน้อยเพียงใด

จากขั้นตอนที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลักๆคือ ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และนำไปใช้ฝึก ขั้นที่ 2 คือ ขั้นการลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา และขั้นที่ 3 คือขั้น การนำไปใช้จริง ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ได้อย่างอิสระและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้สังเกตและให้คำแนะนำ

4.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประถมศึกษา เน้นการวัดความสามารถในแง่ของการใช้ภาษาสื่อความหมาย ในปัจจุบันการเรียน การสอนภาษาจะใช้ การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การทดสอบจึงควรทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของ ผู้เรียน ซึ่งในเรื่องนี้ สมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : 203)ให้ความเห็นว่า การทดสอบความชำนาญทางภาษาที่ดีที่สุด คือ การทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ที่คล้ายชีวิตจริง สอดคล้องกับ ริเบคก้า เอ็ม วาเล็ทท์ (Rebecca M. Valette.1977: 12) ซึ่งมีความเห็นว่าการทดสอบความสามารถในการ สื่อสาร ควรเน้นที่ความสามารถของ ผู้เรียนที่จะสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ การจะวัดความสามารถมิใช่ดูจาก ความถูกต้องเกี่ยวกับภาษา แต่ควรวัดความสามารถของผู้เรียนที่จะพูดหรือเขียนหรือเข้าใจข้อความนั้นได้ และ ได้กล่าวถึงแนวโน้มการทดสอบความสามารถในการสื่อสารว่าแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ การทดสอบความสามารถ ทางภาษาแบบรวม (integrative or global tests) การทดสอบแบบนี้มักจะมีการแสดงออกมากกว่าหนึ่ง ทักษะและผู้เรียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาภายในเวลาจำกัด แบบสอบชนิดนี้ที่ใช้แพร่หลายคือ การเขียน ตามคำบอก (dictation) การทดสอบแบบโคลซ (cloze test) และการสอบสัมภาษณ์ (oral interview) และ การทดสอบความสามารถทางภาษาจุดย่อย ๆ (discrete point tests) การทดสอบชนิดนี้จะวัดองค์ประกอบ ย่อยของภาษา เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง หรือทักษะต่าง ๆ ซึ่งแยกออกเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยแยกทดสอบเป็นส่วน ๆ ตามองค์ประกอบของภาษา หรือตามทักษะที่ต้องการวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียนสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น นักวิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

พิทยา คำตาเทพ (2542,บทคัดย่อ) ได้ศึกษามลการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา

บทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น และเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่น แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนและของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ แผนการสอนที่ใช้เนื้อหาท้องถิ่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียน พบว่าบทเรียนทั้ง 5 บทเรียน ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่นมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น

กรรณิการ์ ทรงสัจย์ (2544, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น และศึกษาผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่น แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน บทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น จำนวน 5 บทเรียน แผนการสอนที่ใช้เนื้อหาท้องถิ่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียน พบว่า บทเรียนทั้ง 5 บทเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากระดับมากเป็นมากที่สุด

ปวรารย์ เรืองมณี (2549, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดและความรู้ในเนื้อหาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูด และความรู้ในเนื้อหาท้องถิ่น และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ในเนื้อหาท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ หลักสูตรแม่แบบและแผนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดและความรู้ในเนื้อหาท้องถิ่นจำนวน 7 แผน เครื่องมือประเมินผล เพื่อพัฒนาบทเรียนได้แก่แบบประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นหลังจากเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละแผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้เนื้อหาท้องถิ่นที่ใช้วัดก่อนและหลังการใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นพบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80 เปอร์เซนต์ของนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และความรู้ในเนื้อหาท้องถิ่นของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากระดับพอใช้เป็นระดับดีหลังการสอนโดยใช้บทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่น

อำนาจ สมบัติยานุชิต (2552,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เนื้อหาท้องถิ่นในการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด การอ่านภาษาอังกฤษ และความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของนักเรียนระดับ ก้าวหน้า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งทรายวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูด การอ่านภาษาอังกฤษและรู้เนื้อหาท้องถิ่นของนักเรียนก่อน แลหลังการเรียนด้วยวิธีการใช้เนื้อหาท้องถิ่นในการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เนื้อหาท้องถิ่นในการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 6 แผน แบบวัดความสามารถด้าน การพูดภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความรู้ท้องถิ่น พบว่า ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเรียนเนื้อหา ท้องถิ่นในการ เรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อน เรียน และความรู้เนื้อหาท้องถิ่นของนักเรียนหลังการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเรียนเนื้อหาท้องถิ่นในการเรียน ภาษาแบบร่วมมือ

และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ นักวิจัยหลายท่าน ได้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

ดนตรี แสงกล้า (2544) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ กลวิธีการทำให้สำเร็จประกอบสถานการณ์จำลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนและบันทึกวีดิทัศน์ แล้ว วิเคราะห์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติและร้อยละ จากการทดลองพบว่า กลวิธีการทำให้สำเร็จประกอบสถานการณ์จำลองมี ประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน และทำให้นักเรียนมี พฤติกรรมการใช้ภาษาภาษาไทยในชั้นเรียนลดลง

คงศักดิ์ สังฆมานนท์ (2547) ศึกษาการพัฒนาวิธีสอนพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีสอนพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล และเพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีสอนที่พัฒนาขึ้นที่มีต่อความสามารถในการพูด ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 วงจร กลุ่มตัวอย่างในวงจรที่ 1 คือนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาการบัญชี ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2546 จำนวน 29 คน และกลุ่มตัวอย่างวงจรที่ 2 คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า-ไฟฟ้ากำลัง ปีที่ 2 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเทคนิค 1 ในภาคการศึกษาที่ 3 (ภาคฤดูร้อน) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการสอน 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน 4) แบบบันทึกการเรียน 5) แบบประเมินความสามารถในการพูด ภาษาอังกฤษ 6) แบบประเมินตนเองของนักศึกษา 7) แบบสอบถามนักศึกษา และ 8) แบบสัมภาษณ์นักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า วิธีการสอนซึ่งมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การแนะนำโครงงานนำเสนอการพูดภาษาอังกฤษ 2) การเรียนรูปแบบภาษา 3) การเตรียมการพูด 4) การฝึกพูด และ 5) การนำเสนอการพูด ช่วยให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

รัตนา วงศ์ระยา (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดอ่านและพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสมณะ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 20 คน แบบแผนการทดลองคือ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยชุดฝึกการอ่านและการพูดภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับการอ่านและการพูด และแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test แบบ dependent และผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังการใช้แบบฝึกนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการพูดสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก

รุจจิพร บัวแก้ว (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการโรงแรมระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยให้กลุ่มตัวอย่างการทดลองทำแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 บท ใช้เวลา 8 สัปดาห์ และทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึก 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากการทำแบบฝึกเสริมทักษะการพูดสูงขึ้นและนักศึกษารู้สึกพึงพอใจกับแบบฝึกเสริมทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ศรัณย์ภรณ์ นาคา (2554) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยชลบุรี โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยชลบุรี อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน ระยะเวลาในการทดลอง 3 วัน 2 คืน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ คู่มือการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษต่อกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ dependent และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษสามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยครูที่เลี้ยงและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษแสดงความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมค่าย

ภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งผลให้นักเรียนมีระดับความสามารถด้านการพูดเพื่อการสื่อสารสูงขึ้น

สรุปได้ว่าการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะฟัง พูดจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะฟัง พูด ทางภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ในด้านทักษะการเขียน นักเรียนมีความรู้ในเรื่องข้อมูลท้องถิ่นของตนเองสูงขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

โรบิน (Robin 1988) ศึกษาประโยชน์ของการใช้ละครในการเรียนการสอนฟัง-พูดภาษาอังกฤษ รูปแบบการละครที่นำไปใช้ในชั้นเรียนประกอบด้วย การแสดงสด บทบาทสมมุติ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่านักเรียนที่ใช้การแสดงละครในการเรียนการสอนได้มีทักษะการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น ประสบการณ์ในด้านความคิดที่เป็นลำดับ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ใช้การแสดง และทำให้ครูผู้สอนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกมากกว่าการเป็นผู้ที่มีอำนาจในชั้นเรียนเพราะครูจะเป็นเพียงผู้ประสานงานและเป็นผู้แนะแนวทางมากกว่าเป็นผู้สอน

ซู (Su 1990) ได้ศึกษาหาประโยชน์ของบทบาทสมมุติ (role play) โดยผลการวิจัยสรุปได้ว่าการใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการพูด เพราะบทบาทสมมุติลดความกลัวในการพูดของผู้เรียนและยังช่วยให้ผู้เรียนรู้พฤติกรรมการเรียนภาษา

จากการศึกษาและงานวิจัยต่างๆที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนยังมีข้อจำกัดและยังมีข้อบกพร่องหลายประการ ซึ่งสาเหตุหลักประการหนึ่งก็คือผู้เรียนยังขาดทักษะภาษาอังกฤษที่เพียงพอในการสื่อสาร ซึ่งควรมีการพัฒนาทั้งตัวของครูผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะแบบฝึกเสริมทักษะ เพราะแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษ เรื่อง ท้องถิ่นศึกษาดำบลบางช้าง (A Development English Lessons on Local Study of Bangchang District) มีรูปแบบเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experiment) ที่มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 11 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 โรงเรียนที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

ขอบเขตในการศึกษา

พื้นที่ศึกษาครอบคลุม 11 โรงเรียนในเขตตำบลบางช้าง

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experiment) มีกระบวนการคือ การพัฒนาแบบเรียนแล้วทดลองใช้บทเรียนโดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (pretest-posttest design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยเครื่องมือเก็บข้อมูลและเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบฟอร์มการสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่นก่อน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้สร้างขึ้นจากข้อมูลท้องถิ่นเรื่องขนมกุยช่าย ขนมดอกจอก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่ง

2. เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถในการพูด (แบบสัมภาษณ์) แผนการสอน และบทเรียนท้องถิ่นเรื่องขนมกุยช่าย ขนมดอกจอก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่ง

การพัฒนาเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล

เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลมีกระบวนการพัฒนาดังนี้

1.1 แบบฟอร์มการสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่น

เป็นแบบฟอร์มเก็บข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียน โดยใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเพื่อเขียน รียงความเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยเป็นข้อมูล

ท้องถิ่นตามหัวข้อที่นักเรียนสนใจ ประกอบด้วยหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยเพื่อให้นักเรียนนำข้อมูลที่สำคัญได้มาเติม ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ของตนเองได้ แบบฟอร์มการสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่น มีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

- 1.1.1 ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนและประชุมร่วมกับผู้สอนรายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อพิจารณาแนวทางและสัดส่วนการบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นเข้ากับรายวิชาทั้งสอง
- 1.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน (need analysis) โดยพิจารณาหลักสูตรผลการเรียน รูปแบบกิจกรรมการเรียน และสอบถามผู้สอนเกี่ยวกับบริบททางครอบครัวและสังคมของผู้เรียน สังเกตและสัมภาษณ์ผู้เรียน
- 1.1.3 กำหนดรูปแบบของบทอ่านที่ต้องการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็นบทอ่านที่ให้ข้อมูล (informational text) และบทอ่านที่แสดงขั้นตอน (processing text)
- 1.1.4 ศึกษาโครงสร้างการเขียนความเรียงแบบให้ข้อมูลและแบบแสดงขั้นตอน
- 1.1.5 สร้างกรอบหัวข้อในรูปแบบฟอร์มเพื่อเป็นกรอบในการสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสร้างเป็นบทอ่าน
- 1.1.6 นำแบบฟอร์มที่พัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนเรียงความคือ ผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 3 คนพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาเครื่องมือ
- 1.1.7 นำกรอบในการเขียนเรียงความมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.1.8 นำแบบฟอร์มไปให้นักเรียนใช้เก็บข้อมูล

1.2 บทเรียนท้องถิ่น

บทเรียนท้องถิ่น มีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

- 1.2.1 ประสานงานกับผู้สอนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนวัดบางช้างใต้เพื่อกำหนดรูปแบบการได้มาซึ่งเรียงความเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่
- 1.2.2 ผู้สอนกำหนดให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับ เรื่องในท้องถิ่น โดยเริ่มจากการหาข้อมูลที่นักเรียนสนใจซึ่งอาจแบ่งออกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ การปลูกผลไม้ อาชีพ วิธีการประดิษฐ์หรือทำอาหาร เป็นต้น โดยนักเรียนสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่ผู้สอนแจกแบบฟอร์มให้ นอกจากนี้ผู้สอนทบทวนวิธีการเขียนเรียงความซึ่งต้องประกอบด้วยบทนำ เนื้อเรื่องและบทสรุป
- 1.2.3 ผู้สอนวิชาภาษาไทยรวบรวมเรียงความจากนักเรียน
- 1.2.4 ผู้วิจัยและอาจารย์สอนภาษาไทยคัดแยกเรียงความของนักเรียนตามประเภทของรูปแบบการเขียนแล้วอ่านเนื้อเรื่องเพื่อค้นหาผู้ที่เขียนได้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการนำมาพัฒนาเป็น บทอ่านภาษาอังกฤษ
- 1.2.5 ผู้วิจัยคัดเลือกเรียงความที่มีความเหมาะสมและปรึกษาผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการเข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษ

1.2.6 ผู้วิจัยได้เรียงความที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็นเรียงความประเภทการให้ข้อมูลและการแสดงขั้นตอน ซึ่งสามารถใช้เป็นหัวข้อสำหรับบทเรียนได้ 4 หัวข้อ คือ ขนมกุยช่าย ขนมดอกจอก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่ง

1.2.7 ผู้วิจัยแปลบทอ่านภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1.2.8 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ รวมถึงโครงสร้างและคำศัพท์ กิจกรรมและการวัดผลประเมินผลโดยการกำหนดโครงสร้างรายละเอียดบทเรียน (lesson specification)

1.2.9 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนพูดโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นก่อนฟัง ขณะฟังและหลังฟัง และตกแต่งบทเรียนให้มีความน่าสนใจ

1.2.10 ให้เจ้าของภาษาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาในบทเรียน

1.2.11 หาคุณภาพบทเรียนท้องถิ่นโดยใช้แบบ สอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินค่าความสอดคล้อง (item of congruence: IOC) ระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่าน

1.2.12 ผู้วิจัยปรับปรุงบทเรียนและบทเรียนท้องถิ่นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

1.3 แผนการสอน

แผนการสอนสำหรับบทเรียนท้องถิ่นมีจำนวน 4 แผน มีกระบวนการสร้าง ดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสอนแบบสื่อสาร (communication) และการสอนฟังจากตำราที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 เขียนแผนการสอนซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน การใช้สื่อการสอน การวัดผล /ประเมินผล และคำตอบสำหรับแบบฝึก ทั้งนี้โดยแบ่งขั้นตอนการสอนเป็นขั้นก่อนฟัง ขณะฟังและหลังฟัง

1.3.3 หาคุณภาพแผนการสอน โดยใช้แบบ สอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมิน ค่าความสอดคล้อง (item of congruence: IOC) ระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่าน

1.3.4 นำผลการหาค่าความสอดคล้องและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงและแก้ไขแผนการสอน

2. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2.1 แบบทดสอบความสามารถด้านการพูด

เป็นการทดสอบความรู้และทักษะการพูดเกี่ยวกับขนมกุยช่าย ขนมดอกจอก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่งโดยวัดความสามารถในการพูดและอธิบายเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และลำดับขั้นตอนในการปลูกฝรั่ง การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำขนมกุยช่าย และการทำขนมดอกจอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดและ

ประเมินความสามารถของนักเรียนในการใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่พบในบทเรียน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน วิธีการสร้างแบบทดสอบมีดังนี้

2.1.1 ศึกษาตำราเกี่ยวกับการสร้างและวัดผล ประเมินผลการพูด

2.1.2 วิเคราะห์นิยามของตัวแปรต้นเพื่อกำหนดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสำหรับการทดสอบแล้วเขียนวัตถุประสงค์ในการสร้างข้อสอบวัดความรู้ด้านความรู้ในการพูด

2.1.3 สร้างตารางกำหนดประเด็นการสอบเกี่ยวกับขั้นตอนขนมกุยช่าย ขนดอกจอก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่ง

2.1.4 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูด โดยใช้เนื้อหาที่ได้จากบทเรียนท้องถิ่น เรื่องการปลูกฝรั่ง การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำขนมกุยช่าย และการทำขนดอกจอก ได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูด 8 ข้อ

2.1.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของภาษา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์การวัดความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นที่เรียน โดยกำหนดเกณฑ์ความคิดเห็น (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543: 248-9) ดังนี้

+ 1 = แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

- 1 = แน่ใจว่าข้อสอบไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.1.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์ของการวัดความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น โดยใช้สูตรการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ของ บุญเชิด ภิญญโญนนตพงษ์ (2527: 69) ทั้งนี้การแปลความหมายของค่า IOC ใช้เกณฑ์

- ค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.5 หมายถึง แบบทดสอบมีความตรงตามเนื้อหาเพราะวัดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

- ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 0.5 หมายถึง แบบทดสอบขาดความตรงตามเนื้อหา คือไม่ได้วัดตามวัตถุประสงค์ ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไข

2.1.7 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อสอบจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของ ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์ (การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ, 2554: <<http://...>>) ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อสอบมีค่าความยากง่ายที่ไม่เหมาะสมคือไม่อยู่ระหว่าง .20 - .80 จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่ไม่เหมาะสมคือไม่อยู่ระหว่าง .20-1.00 จำนวน 11 ข้อ และมีค่าความเที่ยงคำนวณด้วยสูตร Kuder Richardson (KR-20) เท่ากับ 0.78 และสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ 0.77ซึ่งแสดงว่าข้อสอบมีค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมแต่เนื่องจาก

ข้อสอบบางข้อยังมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกไม่เหมาะสมจึงมีการปรับปรุงข้อสอบก่อนนำไปใช้ ทดสอบนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีความสามารถทางภาษาไทยในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาไทยในระดับต่ำไม่สามารถหาค่าอำนาจจำแนกอื่นที่มีความสามารถใกล้เคียงกันเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบได้จึงใช้เพียงแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านกับนักศึกษากลุ่มนี้เท่านั้น

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อสอบที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียน นกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนวัดบางช้างใต้ จำนวน 24 คนในภาคเรียนที่ 2/2555 โดยใช้เป็นการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2. นำผลการทดสอบรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ แบบทดสอบและ บทสัมภาษณ์

2.2 แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่น

การสร้างแบบ สอบถามเพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนและครูที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่น นี้มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1. ศึกษาหลักการในการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการสร้างแบบวัดความคิดเห็น

2.2.2. กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามสำหรับนักเรียนประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียน และประโยชน์ที่ได้รับส่วนแบบวัดความพึงพอใจของผู้สอนประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทครู บรรยากาศในห้องเรียน และประโยชน์ที่ได้รับ

2.2.3. สร้างข้อคำถาม วัดความคิดเห็นของนักเรียน โดยกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็น แบบปลายปิดชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ โดยแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามเป็นเชิงบวก ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 5
มีความพึงพอใจมาก	ให้ค่าเท่ากับ 4
มีความพึงพอใจปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ 3
มีความพึงพอใจน้อย	ให้ค่าเท่ากับ 2
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 1

2.2.4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาให้คำแนะนำใน ความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะไปนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่น

การสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1. ศึกษาหลักการสัมภาษณ์และเทคนิคของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่นซึ่งมีเนื้อหาใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านบทบาทครู ด้านบรรยากาศในห้องเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

2.3.2. นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะไปนำใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ผลการทดลองใช้บทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่นตำบลบางช้าง

เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้บทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่นตำบลบางช้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1. นำบทเรียนที่พัฒนาเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนวัดเชิงเลนโดยพบกับผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่น

2.4.2. ผู้สอนเป็นผู้ทดลองใช้บทเรียนและเก็บข้อมูลตามแบบประเมิน

2.4.3. ผู้วิจัยสังเกตการสอนเป็นครั้งคราวเพื่อเก็บข้อมูล

2.4.4. ประเมินบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้สอนโดยประเมินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.4.5. ปรับปรุงบทเรียนตามคำแนะนำของผู้สอนและผลการประเมินบทเรียน

2.5 การเผยแพร่บทเรียนภาษาอังกฤษสู่โรงเรียนในท้องถิ่นตำบลบางช้าง

เพื่อเป็นการเผยแพร่บทเรียนภาษาอังกฤษสู่โรงเรียนในท้องถิ่นตำบลบางช้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.5.1. เผยแพร่บทเรียนและวิธีสอนไปสู่ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนในตำบลบางช้าง คือ โรงเรียนบ้านหัวอ่าว และโรงเรียนบ้านบางม่วง โดยการจัดประชุมและสาธิตการสอน

2.5.2. เผยแพร่บทเรียนด้วยการนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติหรือการเขียนบทความลงวารสาร

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผลของการพัฒนาบทเรียนฟังและพูด ภาษาอังกฤษจาก แหล่งข้อมูลท้องถิ่นบางช่วงโดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของ โรงเรียนวัดเชิงเลน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นำข้อมูลมาจากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน การทดสอบการพูด และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอน และผู้เรียนเกี่ยวกับบทเรียน ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำเสนอผลการใช้บทเรียนท้องถิ่น โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเรียง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ตอนที่ 1 ผลจากการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่น และ ตอนที่ 2 ผลของการทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่น

บทเรียนท้องถิ่น

บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ บทเรียนประกอบด้วยส่วนเนื้อหาและกิจกรรมการฝึก ฟังและพูด สำหรับนักเรียน และส่วนแผนการสอนหรือคู่มือครูจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีสอนตามขั้นตอนต่าง ๆ เฉลย คำตอบของแบบฝึกต่าง ๆ และซีดีเสียงประกอบการสอนสำหรับผู้สอน

ส่วนเนื้อหาของบทเรียนประกอบด้วย 4 บท คือ บทที่ 1 เรื่อง Chinese Chives บทที่ 2 เรื่อง Such a Crispy Kanom Dok Jok บทที่ 3 เรื่อง That Soil Is Very Rich! และบทที่ 4 เรื่อง What a Big Guava! ใช้เวลาสอนเรื่องละ 3 คาบ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแต่ละบทประกอบด้วยกิจกรรม นำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up) กิจกรรมก่อนฟัง (pre-listening) ระหว่างฟัง (while-listening) และหลังฟัง (post-listening) กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนมีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน กระตุ้นและ เตรียมความพร้อมของผู้เรียน ประกอบไปด้วยกิจกรรมการอภิปรายและการทบทวนความรู้เดิม กิจกรรมก่อน ฟังมีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน ประกอบด้วยกิจกรรมการออกเสียงคำศัพท์ใหม่ การเดาความหมายของคำศัพท์ การจับคู่ภาพกับคำศัพท์ และการจับคำศัพท์กับความหมาย กิจกรรมระหว่าง การฟัง ประกอบด้วย การฟังและเติมคำในบทสนทนา การตอบคำถามจากบทสนทนาที่ฟัง การเดาเรื่องที่ จะ ฟัง การลำดับเนื้อเรื่อง เป็นต้น ส่วนกิจกรรมหลังการฟัง ประกอบด้วย การฝึกพูดบทสนทนา การเติมข้อมูลลงในแผนภูมิ การเขียนประโยคเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และการนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น พบว่าในด้านเนื้อหา นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก (3.72) ด้านกิจกรรมการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (3.31) ด้านบทบาทครูอยู่ในระดับมาก (3.95) ด้านบรรยากาศในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (3.21) ด้าน การวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง (3.15) และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง (3.34)

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้บทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่น

ผลการทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูด เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการฟัง และการพูด และความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ 3 ประเภท คือ แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน การทดสอบการพูด และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอน ผลที่ได้นำเสนอต่อไปนี้

1. ความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน

ความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนได้มาจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น 4 เรื่อง คือ ขนมหอกจอก ขนมงูขี้เขี้ยว การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกฝรั่ง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

	N	X	S.D.	Mean Difference
ก่อนเรียน	24	4.00	2.15	16.71
หลังเรียน	24	20.71	1.81	

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเท่ากับ 4.00 และหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 20.71

2. ความสามารถในการพูด

ค่าเฉลี่ยความสามารถในการพูด ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยครูผู้สอน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการสัมภาษณ์

	N	X	S.D.	Mean Difference
ก่อนเรียน	24	1.58	0.50	32.37
หลังเรียน	24	33.95	4.15	

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเกี่ยวกับท้องถิ่นเท่ากับ 1.58 และหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 33.95

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนในภาพรวม

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
ด้านเนื้อหา	2.90	0.60	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.32	0.57	ปานกลาง
ด้านบทบาทครู	3.45	0.61	ปานกลาง
ด้านบรรยากาศในห้องเรียน	3.22	0.58	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	3.16	0.50	ปานกลาง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.35	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นด้านเนื้อหาโดยเฉลี่ย 2.90 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยเฉลี่ย 3.32 ด้านบทบาทครูโดยเฉลี่ย 3.45 ด้านบรรยากาศในห้องเรียนโดยเฉลี่ย 3.22 ด้านการวัดและประเมินผลโดยเฉลี่ย 3.16 และด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยเฉลี่ย 3.35 ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. ความน่าสนใจของเนื้อหา	2.78	0.48	ปานกลาง
2. ระดับความยากง่ายของเนื้อหา	2.53	0.60	ปานกลาง
3. ความยาวของบทเรียน	2.95	0.50	ปานกลาง
4. รูปแบบของบทเรียน	3.00	0.60	ปานกลาง
5. ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เรียน	3.23	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนเห็นว่าความน่าสนใจของเนื้อหาโดยเฉลี่ย 2.78 ระดับความยากง่ายโดยเฉลี่ย 2.53 ความยาวของบทเรียนโดยเฉลี่ย 2.95 รูปแบบของบทเรียนโดยเฉลี่ย 3.00 และความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนโดยเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	3.28	0.55	ปานกลาง
2. การทำกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม	3.25	0.49	ปานกลาง
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อน	3.30	0.65	ปานกลาง
4. ความหลากหลายของกิจกรรม	3.53	0.60	มาก
5. พัฒนาการด้านการฟัง-พูด	3.28	0.55	ปานกลาง
6. ฉันได้ใช้ทักษะทั้ง 4	3.38	0.59	ปานกลาง
7. ฉันสามารถนำความรู้จากเรื่องมาพูดหรือเขียนได้	3.23	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนเห็นว่ากิจกรรมก่อนฟัง ระหว่างฟัง และหลังฟังจากบทเรียนที่ได้เรียนมีความหลากหลายอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านระยะเวลา การทำกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อน พัฒนาการด้านการฟัง-พูด การใช้ทักษะทั้ง 4 และการนำความรู้จากเรื่องที่เรียนมาพูดหรือเขียนได้อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านบทบาทครู

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. ผู้สอนกระตุ้นความสนใจก่อนที่จะเรียน	3.25	0.63	ปานกลาง
2. ก่อนเรียนผู้สอนเตรียมผู้เรียน	3.48	0.64	ปานกลาง
3. ผู้สอนกระตุ้นให้มีเป้าหมายในการเรียน	3.45	0.64	ปานกลาง
4. ผู้สอนและฝึกให้ออกเสียงคำศัพท์และประโยค	3.55	0.64	มาก
5. ผู้สอนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น	3.53	0.60	มาก
6. ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ	3.45	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนเห็นว่าผู้สอนสอนและฝึกให้ออกเสียงคำศัพท์และประโยค และผู้สอนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้สอนกระตุ้นความสนใจ เตรียมผู้สอนก่อนเริ่มเรียน กระตุ้นให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียน และผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านบรรยากาศ
ในห้องเรียน**

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. ฉันชอบทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเมื่อเรียน	3.05	0.55	ปานกลาง
2. ฉันชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย	3.25	0.59	ปานกลาง
3. ฉันรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียน	3.35	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนมีความเห็นว่าชอบทำงานเป็นคู่หรือกลุ่ม ชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียนในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านการวัด
และประเมินผล**

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. ฉันเข้าใจเนื้อหาที่เรียน	2.95	0.50	ปานกลาง
2. ฉันประเมินตัวเองได้ว่าฉันเข้าใจในเรื่องที่ฟังและอ่านได้	3.25	0.44	ปานกลาง
3. เพื่อนมีส่วนช่วยให้ฉันตอบถูกหรือผิด	3.28	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนมีเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน เข้าใจเรื่องที่ฟังได้ และเพื่อนมีส่วนช่วยให้ตอบถูกหรือผิดในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. การทำกิจกรรมในขณะที่เรียนช่วยให้เข้าใจบทเรียน	3.43	0.59	ปานกลาง
2. ฉันสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้	3.45	0.55	ปานกลาง
3. บทเรียนช่วยเพิ่มพูนความรู้ในท้องถิ่น	3.30	0.46	ปานกลาง
4. ฉันสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้	3.15	0.53	ปานกลาง
5. การเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นทำให้ฉันอยากเรียนเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับตัวฉันเพิ่มเติม	3.48	0.60	ปานกลาง
6. ฉันสามารถให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้	3.28	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนเห็นว่าการทำกิจกรรมในขณะที่เรียนช่วยให้เข้าใจบทเรียน ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การเพิ่มพูนความรู้ในท้องถิ่น การนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง ไปได้ นักเรียนอยากเรียนเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองเพิ่มเติมหลังจากการเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น และนักเรียนสามารถให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้ ในระดับปานกลาง

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่น

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนในภาพรวม

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
ด้านเนื้อหา	3.00	0.65	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการเรียน	3.36	0.49	ปานกลาง
ด้านบทบาทครู	3.83	0.38	มาก
ด้านบรรยากาศในห้องเรียน	3.92	0.29	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	3.33	0.49	ปานกลาง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	3.88	0.34	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นด้านบทบาทครู ด้านบรรยากาศในห้องเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก ส่วนด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน และด้านการวัดและประเมินผลในระดับปานกลาง

3.3 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	X	S.D.	ค่าคะแนน
1. องค์ประกอบของแผนการสอนให้ข้อมูลเพียงพอสำหรับผู้สอน	3.00	0.00	ปานกลาง
2. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.00	1.15	ปานกลาง
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน	3.50	0.58	มาก
4. มีการบูรณาการทักษะฟังพูดร่วมกับทักษะอื่นๆ	3.25	0.50	ปานกลาง
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	3.75	0.00	มาก
6. สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรม	3.00	0.00	ปานกลาง
7. เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	3.00	0.58	ปานกลาง
8. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมได้ง่าย	3.50	0.00	มาก
9. วิธีสอนถูกต้องตามหลักการสอนภาษาต่างประเทศ	3.00	0.00	ปานกลาง
10. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.00	0.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ และแผนการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมได้ง่ายในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบของแผนการสอนให้ข้อมูลเพียงพอสำหรับผู้สอน เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการบูรณาการทักษะที่พ่วงพร้อมกับทักษะอื่น ๆ สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรม เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน วิธีสอนถูกต้องตามหลักการสอนภาษาต่างประเทศ และการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง

บทที่ 5

การสรุปและอภิปรายผล

การศึกษาผลของการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากแหล่งข้อมูลท้องถิ่นตำบลบางช้าง โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดเชิงเลน ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถด้านการฟัง การพูด และความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้สอนที่มีต่อบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการนำเสนอข้อสรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลตามลำดับวัตถุประสงค์

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่น

การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษมีการดำเนินกิจกรรมในการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับเนื้อหาของบทเรียนการพัฒนาบทเรียน คู่มือครู และสื่อซีดีประกอบบทเรียน กระบวนการพัฒนาสรุปได้ ดังนี้

1.1 การเลือกหัวข้อ

การเลือกเนื้อเรื่องสำหรับสร้างบทเรียนเริ่มจากการสำรวจข้อมูลท้องถิ่น โดยการนำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นมาจากคณะทำงานตำบลบางช้างจากกระบวนการ RECAP และนำมาพิจารณาพร้อมกับผู้สอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง เพื่อร่วมกันกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับการสร้างบทเรียนท้องถิ่นเพื่อเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอนตามปกติในโรงเรียน หัวข้อที่เลือกคือ อาชีพของคนท้องถิ่น

1.2 การพัฒนาเนื้อหาบทเรียน

ผู้วิจัยทำโครงการประกวดการเขียนเรียงความร่วมกับครูภาษาไทย โดยให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเขียนเรียงความเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่น โดยใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์เป็นการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาเรียบเรียงเขียนเป็นเรียงความ ต่อจากนั้นผู้สอนภาษาไทยและผู้วิจัยร่วมกันคัดเลือกเรียงความที่มีความเหมาะสมจำนวน 4 เรื่อง นำไปปรับและสร้างเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ คือ การทำขนมดอกจอก การปลูกฝรั่ง การทำขนมกุยช่าย และการทำปุ๋ยชีวภาพ

1.3 การสร้างบทเรียน

เนื้อเรื่องสำหรับบทสนทนาการฟังแบ่งออกเป็น 4 เรื่อง คือ การทำขนมดอกจอก การปลูกฝรั่ง การทำขนมกุยช่าย และการทำปุ๋ยชีวภาพ ใช้เวลาในการสอนหัวข้อละ 3 คาบ ๆ ละ 50 นาที กิจกรรมของแต่ละบทเรียนประกอบด้วย กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมก่อนฟัง กิจกรรมระหว่างฟัง และกิจกรรมหลังการฟัง เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละบท เช่น นักเรียนสามารถจับคู่คำศัพท์กับรูปภาพได้ ฟังแล้วเติมคำลงในบทสนทนาได้ เติมข้อมูลลงในแผนภูมิแผนผังได้ เป็นต้น

องค์ประกอบของแผนการสอนประกอบด้วย ทักษะเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการสอน ส่วนที่เป็นซีดีจะเป็นการออกเสียงสนทนาโดยเจ้าของภาษาตามลำดับของกิจกรรมแต่ละบท

1.4 การอภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนพบว่า ในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียน บทบาทครู บรรยากาศในห้องเรียน การวัดและประเมินผล และประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ไม่มีการปรับสภาพบรรยากาศในชั้นเรียน และนักเรียนไม่ทราบวัตถุประสงค์และประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้เรียน

รูปแบบการพัฒนาบทเรียนที่มีกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมก่อนฟัง และกิจกรรมขณะฟัง เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการเรียน นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว และการเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษช่วยให้นักเรียนสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนของตนเองเป็นภาษาอังกฤษได้ในด้านเนื้อหาผู้สอนเห็นว่ามีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังได้ ถึงแม้จะไม่สามารถเข้าใจคำศัพท์ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้สอนเห็นว่าบทเรียนท้องถิ่นมีประโยชน์มาก

2. การทดลองใช้บทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่น

รายละเอียดเกี่ยวกับผลของการทดลองใช้บทเรียนภาษาอังกฤษท้องถิ่นในที่นี้จะนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ ผลของการใช้บทเรียนที่มีต่อความสามารถด้านการพูด ความรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นของนักเรียนก่อน-หลังเรียน และความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1. ความสามารถด้านการพูด

2.1.1 สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคะแนนการประเมินทักษะการพูดจากผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการพูดสูงขึ้นมาก (จากก่อนเรียน 1.58 เป็น 33.95) เป้าหมายของการทดสอบเน้นความสามารถด้านการถ่ายทอดข้อมูลท้องถิ่น เกี่ยวกับการทำขนมดอกจอก การปลูกฝรั่ง การทำขนมกุยช่าย และการทำปุยข้าวภาพ

2.1.2 อภิปรายผล

คะแนนการพูดของนักเรียนสูงขึ้นหลังการทดลองสอนด้วยบทเรียนท้องถิ่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า โดยทั่วไปการเรียนภาษาต่างประเทศเราเริ่มเรียนรู้ภาษา และสามารถที่จะสื่อสารกับผู้อื่นด้วยการฟัง และต่อมาก็คือการพูด ในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยสร้างบทเรียนให้มีทักษะการฟังมาก่อน ต่อมาจึงเป็นการพูด และทักษะการอ่านและเขียนจึงจะตามมาทีหลัง ดังนั้นจากการที่นักเรียนได้เรียนบทเรียนท้องถิ่นซึ่งมีกิจกรรมก่อนฟัง ระหว่างฟัง และหลังการฟัง พร้อมด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำศัพท์ ทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยและได้รับรู้บทเรียนเหล่านั้นแล้ว ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนในห้องมาใช้ในการพูดอธิบายขั้นตอนต่างๆ ได้

3. ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นของนักเรียนก่อน-หลังเรียน

3.1 สรุปผล

การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นของผู้เรียนก่อน-หลังเรียน พิจารณาจากคะแนน การทดสอบก่อน-หลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (ก่อนเรียน 4.00 หลังเรียน 20.71) พัฒนาการในการเรียนนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากความรู้เดิม ซึ่งรวมถึงความรู้ด้านเนื้อหา คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ ตลอดจนกิจกรรมในบทเรียนท้องถิ่น

3.2 อภิปรายผล

คะแนนความสามารถของผู้เรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน สามารถอธิบายจากทฤษฎี ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Theory) ซึ่งเชื่อว่าจิตใจคนเราประกอบด้วยระบบรวมความคิด หรือ ความรู้เดิม (schemata) ในกรณีนี้นักเรียนมีความรู้เดิมจากการเรียนบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ เมื่อต้องทำการทดสอบหลังเรียนทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น เช่น รู้ส่วนประกอบในการทำขนม ปู่ชีวภาพ รู้ขั้นตอนในการทำขนม ปลูกฝรั่ง และทำปู่ชีวภาพ เป็นต้น นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองในการเดาความหมายของคำศัพท์ เนื้อเรื่อง

4. ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้สอนที่มีต่อบทเรียนท้องถิ่น

4.1 ความพึงพอใจของผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม พบว่า ในด้านเนื้อหา นักเรียนเห็นว่าความน่าสนใจของเนื้อหา ระดับความยากง่าย ความยาว รูปแบบ และความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านกิจกรรมการเรียน นักเรียนเห็นว่ากิจกรรมมีความหลากหลาย ส่วนด้านระยะเวลา มีความเหมาะสม มีการทำกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อน มีพัฒนาการด้านการฟัง-พูด การใช้ทักษะทั้ง 4 และสามารถนำความรู้จากเรื่องที่เรียนมาพูดหรือเขียนได้

ด้านบทบาทครู พบว่านักเรียนเห็นว่าผู้สอนสอนและฝึกให้ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้อง และผู้สอนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้สอนกระตุ้นความสนใจ เตรียมผู้สอนก่อนเริ่มเรียน กระตุ้นให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียน และผู้สอนใช้สื่อ การสอนที่น่าสนใจเหมาะสม

ด้านบรรยากาศในห้องเรียน นักเรียนมีความเห็นว่าชอบทำงานเป็นคู่หรือกลุ่ม ชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนมีเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน เข้าใจเรื่องที่ฟังและอ่านได้ และเพื่อนมีส่วนช่วยให้ตอบถูกหรือผิด

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า นักเรียนเห็นว่าการทำงานกิจกรรมในขณะที่เรียนช่วยให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ บทเรียนช่วยเพิ่มพูนความรู้ในท้องถิ่น นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ นอกจากนี้ นักเรียนอยากเรียนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองเพิ่มเติมหลังจากการเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น และนักเรียนสามารถให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้

4.2 ด้านความพึงพอใจของผู้สอน

ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนท้องถิ่นด้านบทบาทครู ด้านบรรยากาศในห้องเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก ส่วนด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลในระดับปานกลาง

ในด้านแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ และแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมได้ง่ายในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบของแผนการสอนให้ข้อมูลเพียงพอสำหรับผู้สอน เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการบูรณาการทักษะฟังพูดร่วมกับทักษะอื่น ๆ สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรม เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน วิธีสอนถูกต้องตามหลักการสอน ภาษาอังกฤษต่างประเทศ และการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

1. ด้านคู่มือครู

ในการสร้างคู่มือสำหรับผู้สอน เช่น แผนการสอน สื่อซีดีเสียง เฉลยคำตอบในแบบฝึกต่าง ๆ ผู้วิจัยจำเป็นต้องสนทนากับผู้สอนเพื่อวิเคราะห์ความต้องการของผู้สอน ทำให้เข้าใจผู้สอนด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แม้จะมีขั้นตอนการสอนในคู่มือครู แต่ผู้สอนก็ไม่ได้ทำตามขั้นตอนการสอนทุกประการ เนื่องจากผู้สอนไม่ได้เรียนวิธีการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ในการออกเสียงอ่านภาษาอังกฤษจากการฟังเสียงจากเจ้าของภาษาในซีดี บางครั้งนักเรียนไม่สามารถจับสำเนียงได้ถูกต้อง ทำให้ผู้สอนต้องอ่านออกเสียงโดยใช้สำเนียงภาษาไทย

2. ด้านการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

สำหรับบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ ควรมีความยาวที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน โดยให้จบบทเรียนภายใน 1-2 คาบเรียนตามกำหนดของโรงเรียน บทเรียนควรมีความสัมพันธ์ต่อเนืองกันทุกบทเรียน มีขั้นตอนของการทำกิจกรรมที่คล้ายกันเพื่อให้นักเรียนมีความคุ้นเคย บทเรียนควรมีสีสัน และรูปภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน

3. ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน

ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษควรขอรับการส่งเสริมจากผู้บริหารโรงเรียนในการใช้บทเรียนท้องถิ่น ผสมผสานกับรายวิชาภาษาอังกฤษปกติตลอดทั้งหลักสูตร เพื่อให้มีเวลาเรียนที่ ต่อเนื่องและเพียงพอ มีการให้คะแนนสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน นอกจากนี้ผู้สอนควรอธิบายถึงความสัมพันธ์และความสำคัญของการเรียนบทเรียนท้องถิ่นที่โยงถึงอาเซียน

6. ข้อเสนอแนะการวิจัย

ประเด็นที่ควรวิจัยเพิ่มเติมและนำมาปรับเป็นบทเรียนท้องถิ่น คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น อาชีพอื่น ๆ เช่น ศิลปหัตถกรรม เพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนา บทเรียนท้องถิ่น

หนังสืออ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น (1971), 2544.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน . คู่มือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กรมฯ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.

กรมวิชาการ. การพัฒนารายวิชาสังคมศาสตร์ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตร มัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2542. สรุปผลการวิจัย เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา . กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน . รายงานผลการศึกษาคูณภาพชุดการเรียน วิชาอาชีพอิสระ . กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา .(ม.ป.ป.) หลักสูตรท้องถิ่น .(ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rsouth/KraBe/Carri.htm. 5 กุมภาพันธ์ 2541.

กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียน การสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2539.

จรัสศรี ฐานิพัฒนานนท์. “การเปรียบเทียบวิธีการสอนบทสนทนาภาษาอังกฤษโดยใช้แถบบันทึกภาพ และโดยไม่ใช้แถบบันทึกภาพ ” ปริญญาโทปริญาโท มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.

ทัศนีย์ สงวนสัตย์. “ทำอย่างไรให้เด็กพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียน ” สารพัฒนาหลักสูตร. 11 (110) (เมษายน – พฤษภาคม 2535): 54 – 57.

ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

ทองปอนด์ ชินวงศ์. “ปฏิสัมพันธ์ทางวาระระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ และลัดดา ศิลาน้อย . การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

นิคม ชมภูหลง . การสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2542.

บำรุง ไตรรัตน์. “การใช้ภาษาแม่ในห้องเรียนภาษาต่างประเทศ ”. สารพัฒนาหลักสูตร. 104 (มกราคม – มีนาคม 2534) : 23 – 25.

บุญมี เณรยอด. หลักการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น . กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป..

พรประไพ อุดนะนุต. รายงานผลการนิเทศเชิงวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กรณีศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

มานิต สิทธิศรี . ชุดฝึกอบรม การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง). ม.ป.พ. 2543.

รัตนะ บัวสนธ์. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง . ปริญญานิพนธ์ ศศ.ด. (การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บริษัท เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี จำกัด, 2542.

วราพรพรข เจิมสุจริต. “การศึกษาลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครปฐม ” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2533 .

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . หลักการและปรัชญา . (ออนไลน์) . แหล่งที่มา :www.kus.ku.ac.th/AboutSatit-history.htm. 5 กุมภาพันธ์ 2547.

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . คู่มือการพัฒนาหลักสูตร บุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. อุบลราชธานี : อุบลออฟเซทการพิมพ์, 2541..

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์และคนอื่นๆ . แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . นครราชสีมา : สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ .ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.

ภาษาอังกฤษ

Beauchamp , George A . Curriculum Theory. Tusk, Illinois: F.e. Peacock Publisher, 1981.

Gordon . R. A Curriculum for Authentic Learning. The Education Digest, 63. 4 – 8. 1998

Larsen-Freeman, D.(2000). Techniques and Principles in Language Teaching. 2nd Ed. Oxford: OUP.

Oliva, Peter F. Developing the Curriculum. 3rd ed. New York: Harper Collins Publisher, 1992.

Savignon, Sandra J.(1983). Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: Text& Contents in Second Language Learning. Reading Mass: Addison-Wesley Publishing Company.

Saylor , J. Galen , Alexander , William M. and Lewis , Arthur J. Curriculum Planning for Better Teaching and Learning. New York: Holt Rinehart and Winston, 1981.

Taba, Hilda. Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt Brace and World, 1962.

Tyler, Ralph. W. Basic. Principles of Curriculum and Instruction. Chicago: University of Chicago, 1949.

Wilkins, D.A.(1976). National Syllabuses. London: Oxford University Press.

ภาคผนวก ก

Pre-test

A Development of English Lessons on Local Study of Bangchang District

Section A

Part 1: 1-10 Choose the best answer.

1. What is Chinese chives?
 - a. a sweet
 - b. a drink
 - c. a spice
 - d. a snack
2. How to make the Chinese chives cooked?
 - a. steam it
 - b. boil it
 - c. fry it
 - d. grill it
3. What is the main ingredient of Chinese chives?
 - a. water
 - b. rice flour
 - c. salt
 - d. vegetable oil
4. What is the first step of cooking Chinese chives?
 - a. cut the Chinese chives into short
 - b. put the Chinese chives in the cooked flour
 - c. wash Chinese chives
 - d. steam Chinese chives
5. What is the last step of cooking Chinese chives?
 - a. cut the Chinese chives into short
 - b. put the Chinese chives in the cooked flour
 - c. wash Chinese chives
 - d. steam Chinese chives
6. What are organic fertilizers used for?
 - a. to make soil rich
 - b. to make water clean
 - c. to make animal grow
 - d. to make air fresh
7. How to use organic fertilizers?
 - a. spray at leaves
 - b. put at trees' base
 - c. water at trees' base
 - d. inject into trunk
8. What is the main mixture of making organic fertilizers?
 - a. soil
 - b. water
 - c. shit
 - d. leaves
9. How long to ferment organic fertilizers?
 - a. 1-2 weeks
 - b. 3-4 weeks
 - c. 5-6 weeks
 - d. 7-8 weeks
10. Which is not the usefulness of organic fertilizers?
 - a. restore water
 - b. restore environment
 - c. support natural ecosystems
 - d. grow animal

Part 2: 11-30 Complete the following conversation with the words given.

Conversation 1

- a. drain b. soak c. crispy d. KanomDokJok
 e. cook f. Ingredients g. sesame

- Alex : What is this? Um! It's sweet and (11) _____. Very delicious!
 Maprang : This is (12.) _____
 Alex : Um! It's sweet and crispy. Very delicious! What are
 (13.) _____?
 Maprang : They are flour, sugar, egg, coconut cream, and _____.
 Alex : How can I (14.) _____ it?
 Maprang : Mix the ingredients together. Heat the vegetable oil. When it is hot
 (15.) _____ the flower mold into the oil. Then put it into the mixed flour
 and leave it into the hot oil again.
 Alex : When do we lift it up?
 Maprang : When the flour is getting brown . Then fry it until it rises up. Then put the
 fried Khanom Dok Jok on the colander to (16.) _____ the oil?
 Alex : Let me try again. Um! What a crispy KanomDokJok!

Conversation 2: Complete the conversation with the words given.

- a. organic b. dig c. secret d. protect e. roots
 f. fertilizer g. water h. secret i. graft j. hole
 k. cover l. harvest m. orchard n. guava

- Maprang : This is my father's **17.** _____
 Alex : **18.** _____! Oh! It's so big.
 Maprang : Yes! It's big and very delicious.
 Alex : Um! Yes! Very delicious! It's sweet. Can you tell me your **19** _____ of
 growing it?
 Maprang : Sure. First, prepare good **20.** _____ with lots of **21.** _____
 Then **22.** _____ the **23.** _____ on the ground about 50
 centimeters. Next, put some bird
 or chicken's **24.** _____ into the hole.
 Alex : Is this your secret?

- Maprang : Yes! It's our local wisdom. After that, put the graft into that hole and
25. _____ it every morning about 3-4 times a week.
- Alex : Not every day?
- Maprang : No! Not every day. After 9 months **26.**the fruit with plastic back and
 Cover it for another 2 and a half month.
- Alex : Why do you cover the fruit with the plastic bag?
- Maprang : To **27.** _____ the fruit from the insect. Here! We can **28.** _____ the
 guava 2 to 3 times a week. Afterharvesting, always watering and adding some
29. _____ **30.** _____.
- Alex : Uh! I see. And now we've got a fresh, sweet, crispy delicious guava. Can I
 buy 3 kilos? How much is it?
- Maprang : 25 baht per kilo. The total is 75 baht.
- Alex : Here it is.

Section B

Speaking Test

1. Explain the following items

- the ingredients of cooking Chinese chives
- the steps of cooking Chinese chives
- the ingredients of cooking KhanomDokJok
- the steps of cooking KhanomDokJok

2. Explain the following items

- the mixtures of making organic fertilizers
- the method of making organic fertilizers
- the materials of growing guava.
- the steps of growing guava.

Post-test

A Development of English Lessons on Local Study of Bangchang District

Section A

Part 1: 1-10 Choose the best answer.

1. What is Chinese chives?
 - a. a sweet
 - b. a drink
 - c. a spice
 - d. a snack
2. How to make the Chinese chives cooked?
 - a. steam it
 - b. boil it
 - c. fry it
 - d. grill it
3. What is the main ingredient of Chinese chives?
 - a. water
 - b. rice flour
 - c. salt
 - d. vegetable oil
4. What is the first step of cooking Chinese chives?
 - a. cut the Chinese chives into short
 - b. put the Chinese chives in the cooked flour
 - c. wash Chinese chives
 - d. steam Chinese chives
5. What is the last step of cooking Chinese chives?
 - a. cut the Chinese chives into short
 - b. put the Chinese chives in the cooked flour
 - c. wash Chinese chives
 - d. steam Chinese chives
6. What are organic fertilizers used for?
 - a. to make soil rich
 - b. to make water clean
 - c. to make animal grow
 - d. to make air fresh
7. How to use organic fertilizers?
 - a. spray at leaves
 - b. put at trees' base
 - c. water at trees' base
 - d. inject into trunk
8. What is the main mixture of making organic fertilizers?
 - a. soil
 - b. water
 - c. shit
 - d. leaves
9. How long to ferment organic fertilizers?
 - a. 1-2 weeks
 - b. 3-4 weeks
 - c. 5-6 weeks
 - d. 7-8 weeks
10. Which is not the usefulness of organic fertilizers?
 - a. restore water
 - b. restore environment
 - c. support natural ecosystems
 - d. grow animal

Part 2: 11-30 Complete the following conversation with the words given.

Conversation 1

- a. drain b. soak c. crispy d. KanomDokJok
 e. cook f. Ingredients g. sesame

- Alex : What is this? Um! It's sweet and (11) _____. Very delicious!
 Maprang : This is (12.) _____
 Alex : Um! It's sweet and crispy. Very delicious! What are
 (13.) _____?
 Maprang : They are flour, sugar, egg, coconut cream, and _____.
 Alex : How can I (14.) _____ it?
 Maprang : Mix the ingredients together. Heat the vegetable oil. When it is hot
 (15.) _____ the flower mold into the oil. Then put it into the mixed flour
 and leave it into the hot oil again.
 Alex : When do we lift it up?
 Maprang : When the flour is getting brown . Then fry it until it rises up. Then put the
 fried Khanom Dok Jok on the colander to (16.) _____ the oil?
 Alex : Let me try again. Um! What a crispy KanomDokJok!

Conversation 2: Complete the conversation with the words given.

- a. organic b. dig c. shit. d. protect e. roots
 f. fertilizer g. water h. secret i. graft j. hole
 k. cover l. harvest m. orchard n. guava

- Maprang : This is my father's **17.** _____
 Alex : **18.** _____! Oh! It's so big.
 Maprang : Yes! It's big and very delicious.
 Alex : Um! Yes! Very delicious! It's sweet. Can you tell me your **19** _____ of
 growing it?
 Maprang : Sure. First, prepare good **20.** _____ with lots of **21.** _____
 Then **22.** _____ the **23.** _____ on the ground about 50
 centimeters. Next, put some bird
 or chicken's **24.** _____ into the hole.
 Alex : Is this your secret?

- Maprang : Yes! It's our local wisdom. After that, put the graft into that hole and **25.** _____ it every morning about 3-4 times a week.
- Alex : Not every day?
- Maprang : No! Not every day. After 9 months **26.** the fruit with plastic back and Cover it for another 2 and a half month.
- Alex : Why do you cover the fruit with the plastic bag?
- Maprang : To **27.** _____ the fruit from the insect. Here! We can **28.** _____ the guava 2 to 3 times a week. Afterharvesting, always watering and adding some **29.** _____ **30.** _____.
- Alex : Uh! I see. And now we've got a fresh, sweet, crispy delicious guava. Can I buy 3 kilos? How much is it?
- Maprang : 25 baht per kilo. The total is 75 baht.
- Alex : Here it is.

Section B

Speaking Test

1. Explain the following items

- the ingredients of cooking Chinese chives
- the steps of cooking Chinese chives
- the ingredients of cooking KhanomDokJok
- the steps of cooking KhanomDokJok

2. Explain the following items

- the mixtures of making organic fertilizers
- the method of making organic fertilizers
- the materials of growing guava.
- the steps of growing guava.

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอน

เรื่องการปลูกฝัง

คำถามในชุดนี้ประกอบด้วย:

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้สอนเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการอ่านภาษาอังกฤษ: เรื่องจากตำบลงช้างสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางช้างใต้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. แบบสอบถามความคิดเห็น ของผู้สอนที่มีต่อชุดการอ่านภาษาอังกฤษ : เรื่องจากตำบลงช้าง รวม 30 ข้อ โดยแบ่งประเด็นความคิดเห็นเป็น 5 ด้านคือ
 1. ด้านเนื้อหา
 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 3. ด้านบทบาทครู
 4. ด้านบรรยากาศในห้องเรียน
 5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

คำชี้แจง:

โปรดพิจารณาข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ ความคิดเห็นของ ท่าน โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 5
มีความพึงพอใจมาก	ให้ค่าเท่ากับ 4
มีความพึงพอใจปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ 3
มีความพึงพอใจน้อย	ให้ค่าเท่ากับ 2
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 1

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้ในการปรับปรุงบทเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอขอบคุณผู้สอนเป็นอย่างสูง

ผู้พัฒนาบทเรียนท้องถิ่น

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. องค์ประกอบของแผนการสอนให้ข้อมูลเพียงพอสำหรับผู้สอน					
2. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4. มีการบูรณาการทักษะการอ่านร่วมกับทักษะอื่นๆ					
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่					
6. สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรม					
7. เนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน					
8. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมได้ง่าย					
9. วิธีสอนถูกต้องตามหลักการสอนภาษาต่างประเทศ					
10. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
เรื่องการปลูกฝัง

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นบทอ่านน่าสนใจ					
2. เนื้อหา มีระดับความยากง่ายเหมาะสม					
3. เนื้อหา มีความยาวเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน					
4. รูปแบบ เช่น ภาพ สี สัน ของบทเรียนน่าสนใจ					
5. นักเรียนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน					
6. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม					
7. นักเรียนได้ทำกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม					
8. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อน					
9. กิจกรรมมีความหลากหลายไม่น่าเบื่อ					
10. กิจกรรมแต่ละขั้นมีความสัมพันธ์กันและช่วยให้เข้าใจบทอ่านได้					
11. นักเรียนได้ใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยในการอ่านให้เข้าใจ					
12. นักเรียนสามารถนำความรู้จากเรื่องที่อ่านมาพูดหรือเขียนได้					
ด้านบทบาทครู					
13. การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจเนื้อเรื่องก่อนที่จะอ่านมีความจำเป็น					
14. การเตรียมตัวผู้เรียนก่อนอ่านมีความจำเป็น					
15. การตั้งเป้าหมายในการอ่านเนื้อเรื่องแต่ละตอนเป็นประโยชน์					
16. การสอนให้นักเรียนใช้กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์หรือเรื่องที่อ่านเป็นประโยชน์					
17. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์เกี่ยวกับการปลูกฝัง					
18. สื่อการสอนทำให้นักเรียนสนใจบทเรียน					

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบรรยากาศในห้องเรียน					
19. การทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มมีบรรยากาศที่เป็นมิตร					
20. นักเรียนชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย					
21. นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียน					
การวัดผลและประเมินผล					
22. การประเมินความเข้าใจเนื้อหาแต่ละตอนมีความจำเป็น					
23. การให้นักเรียนประเมินความเข้าใจของตนเองเป็นเรื่องจำเป็น					
24. การให้เพื่อนช่วยเพื่อนเป็นประโยชน์					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
25. การจัดกิจกรรมตามแผนการสอนช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการสอนอ่านเพิ่มขึ้น					
26. การจัดกิจกรรมการสอนช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น					
27. การจัดกิจกรรมการอ่านเป็นแนวทางให้ครูพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นได้					
28. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้					
29. การเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนอยากรู้เรื่องอื่นๆ ในท้องถิ่นด้วย					
30. นักเรียนสามารถให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นได้					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ: เรื่องการปลูกฝัง

คำชี้แจง:

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ: เรื่องจากตำบลงบางช้าง รวม 30 ข้อ โดยแบ่งประเด็นความคิดเห็นเป็น 5 ด้านคือ

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านบทบาทครู
4. ด้านบรรยากาศในห้องเรียน
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความ ต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ	5
มีความพึงพอใจมาก	ให้ค่าเท่ากับ	4
มีความพึงพอใจปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ	3
มีความพึงพอใจน้อย	ให้ค่าเท่ากับ	2
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ	1

3. แบบสอบถามนี้ไม่มีผลใดๆ ต่อคะแนนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการปรับปรุงบทเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ข้อมูล

นักเรียนมีความพึงพอใจตามหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเนื้อหา					
1. ความน่าสนใจของเนื้อหา					
2. ระดับความยากง่ายของเนื้อหา					
3. ความยาวของบทเรียน					
4. รูปแบบของบทเรียน เช่น ภาพ สี สัน					
5. ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6. ระยะเวลาในการทำกิจกรรม					
7. การทำกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม					
8. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับเพื่อน					
9. ความหลากหลายของกิจกรรม					
10. กิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทอ่าน					
ด้านบรรยากาศในห้องเรียน					
11. ฉันชอบทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเมื่อเรียนการอ่าน					
20. ฉันชอบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย					
21. ฉันรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
26. ฉันสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้					
27. บทอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น					
28. ฉันสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้					
ฉันสามารถนำความรู้จากเรื่องที่อ่านมาพูดหรือเขียนได้					
29. การเรียนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นทำให้ฉันอยากเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มขึ้น					
30. ฉันมีความมั่นใจในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนเรื่องการปลูกฝรั่ง

.....

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านความสอดคล้องของข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เรื่องเมืองมรดกโลก หลวงพระบาง สำหรับนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยครูหลวงพระบาง จังหวัดหลวงพระบาง ประเทศลาว

คำชี้แจง

1. การประเมินความสอดคล้องของรายการประเมินในแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ด้านคือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบทบาทครู ด้านบรรยากาศในห้องเรียนและด้านประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งหมดมี 20 ข้อ
2. กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและข้อเสนอแนะลงในช่องข้อเสนอแนะที่กำหนดโดยมีค่าระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับหัวข้อในด้านการประเมิน

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับหัวข้อในด้านการประเมิน

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับหัวข้อในด้านการประเมิน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
ด้านเนื้อหา		+1	0	-1	
1	เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นบทอ่านน่าสนใจ				
2	เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน				
3	เนื้อหาที่นำมาให้อ่านมีความยาวเหมาะสมกับระดับ ของผู้เรียน				
4	ผู้เรียนมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาบทอ่าน				
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5	ระยะเวลาในการทำแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม				
6	กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading) ช่วยกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีความสนใจเนื้อเรื่องที่จะอ่าน				
7	กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading) ทำให้ ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดประสงค์และ เข้าใจเนื้อหาที่ อ่าน				
8	กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading) ทำให้ผู้เรียน สามารถถ่ายโอนความรู้ออกมาในรูปแบบการเขียน ได้				
9	กิจกรรมแต่ละขั้นมีความสัมพันธ์กันและช่วยให้ เข้าใจบทอ่านได้				
ด้านบทบาทครู					
10	ผู้สอนใช้รูปแบบการเรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้คิด				
11	ผู้สอนเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิด ระหว่างกัน				
12	ผู้สอนมีบทบาทเป็นอำนวยความสะดวกในการทำ กิจกรรม				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
ด้านบรรยากาศในห้องเรียน		+1	0	-1	
13	การทำงานเป็นทีมช่วยให้กิจกรรมการอ่านน่าสนใจ				
14	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลายและน่าสนใจทำให้ผู้เรียนชอบเรียนภาษาอังกฤษ				
15	ผู้เรียนมีความรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานกับการเรียน				
16	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่านของตนเองได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน เช่น การหาคำตอบ จากบทอ่าน				
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
17	การทำกิจกรรมช่วยให้เข้าอ่านได้เข้าใจ				
18	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม				
19	บทอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ในท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้				
20	ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเมืองหลวงพระบางไปให้ข้อมูลกับชาวต่างชาติได้				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษตำบลบางช้าง